Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 247 (997) ♦ Середа, 28 грудня 1994 року ♦ Ціна договірна

ТЕПЛО ВІТАЛИ СЯБРІВ

Ранкове засідання 27 грудня

Як відомо, нині з офіційним візитом в Україні перебуває делегація Верховної Ради Республіки Білорусь. Її Голова Мечислав Гриб своїм виступом в українському парламенті розпочав сесійний день 27 грудня. Промова лідера білоруських парламентаріїв була тепло сприйнята нашими депутатами.

Учасники сесійного засідання хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих моряків судна «Сальвадор Альєнде».

Далі, як завжди у вівторок, почалася «розминка» депутатів, що передусім стосувалася того, розглядати сьогодні чи ні проект закону «Про державну владу та місцеве самоврядування». Більшість думок сходилася на тому, що депутати не готові розглядати це питання, оскільки документи, роздані для вивчення, надійшли дещо запізно.

Зрештою, ці сумніви позначалися на результатах голосування порядку денного перших двох днів сесії Верховної Ради. Для затвердження не вистачило голосів. Щоб досягти порозуміння і визначити план подальшої роботи, Голова Верховної Ради Олександр Мороз оголосив 10-хвилинну перерву. Представники депутатських фракцій зустрілися між собою, аби узгодити порядок денний. Доки це питання вирішувалося, на сесії почався розгляд проекту закону «Про страхування транспортних засобів». З доповіддю виступив голова Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю І.Яковенко.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

РОЗВИВАТИ ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв делегацію парламенту Республіки Білорусь на чолі з його Головою Мечиславом Грибом. Сторони обговорили питання розвитку контактів законодавчих органів двох країн, налагодження тісного економічного співробітництва, деякі міжнародні проблеми. Білоруська сторона передовсім висловилася за тісніші двосторонні відносини на політичному рівні. Зокрема, це стосується пожвавлення роботи над україно-білоруським Договором про дружбу і співробітництво, а також взаємодію представників України й Білорусі на зовнішньополітичному терені.

На думку О.Мороза, нині є значний потенціал також для створення взаємовигідних економічних проектів, і разом з тим треба позбутися бар'єрів, які заважають інтенсивній співпраці. М.Гриб підтримав позицію глави українського парламенту й наголосив, що тісні україно-білоруські взаємини зумовлені ще й близькістю слов'янських основ. Глава білоруського парламенту запросив О. Мороза відвідати Білорусь з офіційним візитом. Того ж дня Голова Верховної Ради Республіки Білорусь виступив на пленарному засіданні українського парламенту. Делегація білоруських парламентаріїв поклала вінок до могили Невідомого солдата, побувала на заводі «Арсенал».

У другій половині дня депутати Верховної Ради Білорусі зустрілися з Президентом України Леонідом Кучмою та Прем'єр-міністром Віталієм Масолом.

МІСТ У ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКУ СТАВ ДО ЛАДУ

Одним з найбільших об'єктів, споруджених не тільки в Україні, а й на всій території СНД, назвав новий мостовий перехід у Дніпродзержинську Президент України Леонід Кучма. 26 грудня він взяв участь в урочистому відкритті першої черги цієї транспортної артерії через Дніпро.

Будівництво потужного комплексу інженерних споруд було розпочато більше семи років тому. Воно проводилося у непростих економічних умовах, на фоні спаду промислового виробництва, кризи практично в усіх галузях. На декілька років зведення об'єкта було практично заморожено, і тільки влітку цього року мостовий перехід було включено до числа здавальних споруд року. Зведено два мости через Дніпро, шість шляхопроводів і естакад.

Автошлях першої технічної категорії розрахований на шість смуг руху в двох напрямах. Сумарна довжина переходів з під'їздами становить понад дванадцять кілометрів. Як зазначив Леонід Кучма, приклад цього об'єкта показує, що і в наш важкий час при бажанні і вмілій організації справи можна досягти високих результатів.

Перша черга — а це дев'ять кілометрів нової транспортної магістралі — зв'яже Лівобережжя, де проживає третина населення трьохсоттисячного Дніпродзержинська, з його промисловим центром. Вона дасть змогу жителям, що проживають на лівому боці Дніпра, щодня економити на транспортних переїздах близько півтори години. Другу чергу будівники пообіцяли закінчити на початок травня наступного року.

Президент України тепло привітав дніпродзержинців з великою подією в їх житті, вручив почесні нагороди і дипломи тим, хто найбільше відзначився під час будівництва.

Продиктовано в номер

Щасливого плавання, «Україно»!

Ім'я нашої держави віднині прикрасить борт білосніжного морського лайнера. Урочисте перейменування флагмана пасажирського флоту відбулося на причалі Одеського морвокзалу. Збудований 1976 року у фінському місті Турку теплохід, а тепер оновлений, готується до свого першого круїзу як першокласне круїзне судно «Україна». Привітати екіпаж «України» з виходом у перший рейс прийшли представники міських та обласних властей, співробітники пароплавства, громадськість Одеси. Освятив лайнер отець Павло, настоятель храму Святого Миколая-Чудотворця.

Свій перший новорічний круїз «Україна» здійснить з туристами з країн СНД. У майбутньому розрахований на 765 чоловік круїзний теплохід працюватиме і на західному туристичному ринку.

На переговори до Узбекистану

27 грудня до Республіки Узбекистан відбула державна делегація України, очолювана міністром промисловості Анатолієм Голубченком. У її складі — керівники ряду міністерств і відомств та інші офіційні особи.

Делегація проведе переговори та підпише ряд угод, про які було досягнуто домовленості під час офіційного візиту до України Президента Республіки Узбекистан Іслама Карімова в листопаді нинішнього року. Буде, зокрема, розглянуто проект угоди між Україною та Республікою Узбекистан про вільну торгівлю. Цим документом мають бути створені сприятливі умови для розширення взаємовигідної торгівлі між двома державами, вироблено механізм захисту їхніх ринків на основі і принципах ГАТТ.

Чечня: хроніка подій

ІТАР-ТАРС передає: За словами Голови Ради Федерації В. Шумейка, на засіданні Ради безпеки Росії 26 грудня визнано доцільним, щоб віце-прем'єр М. Єгоров, директор ФСК С. Степашин та генерал А. Квашнін за участю комісії з депутатів обох палат провели від імені Президента Росії переговори з лідерами чеченських незаконних збройних формувань з приводу припинення вогню і роззброєння.

Проте делегація депутатів Федеральних Зборів РФ не отримала потрібних повноважень для ведення переговорів з чеченськими парламентарями, і до Махачкали, де мала відбутися зустріч, поки що не витає, повідомив заступник Голови Ради Федерації Р. Абдулатипов. Він сказав, що керівництво Держдуми поки що не надало своїм депутатам повноважень і «усувається на ділі від політичної відповідальності».

Планують, що за результатами засідання РБ Росії зі зверненням до народів Росії виступить Президент Б. Єльцин. У ньому буде дано оцінку останнім подіям у Чечні.

Росія бомбардує Грозний, а хоче прибрати до рук Севастополь, Керч і Феодосію

Прес-служба Міноборони України провела брифінг, на якому заступник міністра оборони Іван Біжан пояснив нинішню ситуацію в україно-російських переговорах щодо поділу Чорноморського флоту.

Досі не знайдено спільної мови щодо місця базування флоту сусідньої держави на українській землі. Україна пропонує росіянам окрему базу в Севастополі з наданням можливості базуватися в інших пунктах Криму. Росія вимагає, щоби їй передали весь Севастополь, більше того, ще й Керч і Феодосію. Але в такому разі Україні , як стверджують спеціалісти, взагалі не залишиться в Криму місця для утримання власного флоту.

Друга проблема — війська берегової оборони, морської піхоти. Україна наполягає на тому, щоби після остаточного поділу їх вивести з нашої території. Російська сторона вважає, що ці війська поділу не підлягають — вони мають повністю увійти до складу збройних сил РФ і залишитися на нинішніх позиціях. Водночас Україна ставить питання про тимчасове базування майбутнього російського флоту в Криму. Більше того, на правах обов'язкової оренди. Але російські політики і військові з визначенням «майбутній» не погоджуються, бо вже сьогодні вважають Чорноморський флот своїм, а слова «оренда» всіляко уникають, наче не розуміють, що то таке.

Проблеми Криму без України не розв'язати

«Крим у контексті економічних реформ в Україні» — така тема науково-практичної конференції, яку провели в Сімферополі комітет «Крим з Україною—Соборність», Український громадянський конгрес Криму та кримська організація Української республіканської партії. Головна мета конференції — пошук шляхів розвитку та зміцнення взаємокорисних зв'язків республіки з регіонами України. Учасники конференції — авторитетні вчені, народні депутати України, лідери громадсько-політичних організацій автономії поділилися думками щодо розв'язання складного вузла проблем, які стримують економіку України загалом і Криму зокрема. Висновок, зроблений на конференції, — для успішного розвитку ринкових реформ в Автономній Республіці Крим необхідно, щоб тут сповна діяло законодавство України.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

26 грудня під головуванням Голови Верховної Ради України Олександра Мороза відбулося чергове засідання Президії Верховної Ради. Уважно обговорено і винесено на розгляд сесії 27 та 28 грудня ряд важливих законопроектів.

Зокрема, після доопрацювання депутати розглянуть проект Закону про державну владу і місцеве самоврядування, проект Закону України про оподаткування прибутку підприємств (друге читання).

Під час пленарних засідань депутати заслухають інформацію уряду щодо співвідношення підвищення роздрібних цін на споживчі товари і зростання заробітної плати у сфері виробництва та бюджетній сфері у жовтні-листопаді 1994 року. Таке доручення Верховна Рада дала уряду 20 грудня цього року. За дорученням Верховної Ради уряд проінформує також і про відміну передоплати в розрахунках з підприємствами.

Члени Президії Верховної Ради обговорили інші питання державного життя.

ЗУСТРІЧ ЛЕОНІДА КУЧМИ З ХІМІКАМИ УКРАЇНИ

Від того, як зуміємо підготувати основу майбутнього врожаю, багато в чому залежить завтрашній день держави, — так визначив мету наради керівників підприємств хімічної промисловості країни, яка відбулася 26 грудня в дніпродзержинському об'єднанні «Азот», Президент України Леонід Кучма.

Подорожчання сировини, пального, економічні негаразди різко знизили виробництво вітчизняних міндобрив. А в селян і зовсім не виявилося коштів на їх закупівлю.

Президент України повідомив, що чимала частина коштів, які невдовзі почнуть надходити в країну від світового співтовариства, з Європи і США, спрямовуватиметься в першу чергу на розв'язання сільськогосподарських проблем, на піднесення села. На його думку, не слід зволікати і з акціонуванням всього ланцюжка — від сільських господарств до переробних підприємств, з створенням спільно з партнерами з Росії та інших держав фінансово-промислових груп. Тільки таким чином зможемо випускати для села міндобрива і засоби захисту рослин у достатній кількості і не закуповувати їх утридорога за кордоном. «Якщо ми погубимо таку конкурентоспроможну галузь промисловості, як хімічну, — гріш нам ціна», — підкреслив Президент.

Президент запевнив хіміків, що з урядом буде опрацьовано всі варіанти і знайдено правильні рішення з усіх порушених на нараді проблем.

Цього ж дня Леонід Кучма побував на будівництві метрополітену в Дніпропетровську, зустрівся на його першій станції — «Комунарська» з метробудівцями. Обговорювалися питання, пов'язані з завершенням спорудження підземної магістралі, готовність якої вже становить 92 відсотки. Президент пообіцяв допомогти місту фінансово і організаційно, щоб до кінця наступного року перша черга дніпропетровської «підземки» стала до ладу.

ЗАЯВА ПРЕС-ЦЕНТРУ МЗС УКРАЇНИ

За повідомленнями ЗМІ, перебуваючи в Севастополі, мер Москви Ю.Лужков дозволив собі недружнє висловлювання на адресу України, назвавши Севастополь «II-ю префектурою Москви», і «форпостом Росії на її рубежах».

У зв'язку з цим прес-центр МЗС України уповноважений заявити, що такі висловлювання кваліфікуються не інакше, як спроби зазіхань на територіальну цілісність дружньої сусідньої держави. Вони суперечать позиції Ради Безпеки ООН, висловленій у рішенні від 20 липня 1993 року, Меморандуму про гарантії безпеки України від 5 грудня ц.р., Хельсінкському Заключному акту, міжнародному праву.

Особливо непокоїть, що ця заява була зроблена в період завершення складних переговорів щодо проекту нового міждержавного українсько-російського договору. Викликає сумнів доцільність такого роду вояжів, навіть з благородною метою, російських політиків, які вдаються до недружніх висловлювань, що суперечать не лише елементарним нормам міжнародного права, а й спільним прагненням нормалізації українсько-російських відносин.

Українська сторона вимушена зробити відповідні висновки на майбутнє з метою недопущення спроб використання своєї гостинності всупереч своїм національним інтересам.

Парламентська хроніка

Інтерв'ю в кулуарах

Учора на розгляд Верховної Ради було винесено доопрацьований погоджувальною комісією проект Закону про державну владу та місцеве самоврядування в Україні. В кулуарах думками щодо сесійного дня поділилися народні депутати Олег Вітович, Микола Байрак і Сергій Гмиря.

Олег ВІТОВИЧ: Ніякого узгодження щодо принципових питань я в доопрацьованому проекті не побачив. Проте й зараз читаю у ньому спробу створити гібрид із системи західної ліберальної демократії з її уявленнями про місцеве самоврядування і розподіл функцій між Президентом та парламентом і, з іншого боку, кращих російських традицій авторитаризму, спроб суттєвого обмеження функцій Верховної Ради, на яке свого часу не спромігся навіть Борис Миколайович.

В законі про владу відсутні засади побудови органів місцевого самоврядування, чітка їх ієрархія, а також співвідношення функцій органів місцевого самоврядування та органів державної влади на місцях.

Крім того, не розв'язане питання розподілу повноважень місцевих Рад — в старому законі, принаймні, існувало поняття «Ради базового рівня». Немає цього і в проекті комісії Стешенка. Що таке функції держвлади, що є органом держвлади? — закон не відповідає на ці питання.

Очевидно, що Ради на тлі держадміністрацій вже давно стали фіктивними органами влади. Але чи можемо ми просто так знехтувати волю виборців і «розпустити» депутатів обласних та районних Рад?

Сергій ГМИРЯ: Будь-який закон має діяти. За законом про владу багато принципових питань, зокрема, вирішення спорів між Президентом і Верховною Радою, підлягає розгляду Конституційним Судом, який ще навіть не обраний. Така ситуація призведе або до прямої диктатури, або до того, що Закон про владу виявиться фікцією.

Що ж до обласних та районних Рад, закон передбачає їх фактичну ліквідацію. Оскільки Конституція декларує такі органи місцевої влади та самоврядування, їх скасування протизаконне.

Микола БАЙРАК: Закон створюється не під конкретну особу, а тому має передбачати певні « стопкрани» від узурпації влади. Саме ці питання не врегульовані. Взагалі я прихильник президентсько-парламентської форми правління і, гадаю, Верховна Рада не змагатиметься за функції виконавчої влади. Ми підтримали Президента, проте сам законопроект слід удосконалити. І вже зовсім не варто було виносити його на розгляд парламенту в останні дні сесії.

Щодо скорочення обласних і районних Рад, гадаю, ніякої колегіальності в прийнятті рішень там ніколи й не було.

Записала
Ганна РОМАНЦОВА.

Обговорюємо проект Закону про владу

Президентський проект Закону «Про державну владу та місцеве самоврядування в Україні» широко обговорюється громадськістю. Редакція представлятиме точки зору на цю проблему під рубрикою «Обговорюємо законопроект про владу». Сьогодні пропонуємо перші матеріали.

Треба допрацювати

На черговій сесії Хмельницької міської Ради, окрім питань місцевого значення, обговорено президентський проект Закону про владу. Наш кореспондент попросив голову міськради Михайла Чекмана прокоментувати обговорення цього документа.

— Підтримавши в основному проект Закону Президента «Про державну владу та місцеве самоврядування в Україні» депутати Ради і я особисто вважаємо, що окремі положення слід ще уточнити і доопрацювати. Це передусім стосується принципів формування бюджету, повноти влади в місцевому управлінні і форм впливу на керівників державних підприємств, розташованих у місті. А ще пропонуємо Президентові ввести представників місцевих Рад до Ради регіонів, а також створити Раду місцевого самоврядування, куди увійшли б не тільки міста-«мільйонери», але й обласні центри, малі міста, селища і навіть села. Це сприятиме не тільки запозиченню кращого досвіду, а й глибинному вивченню і систематизації проблем самоврядування.

У столиці мусять усі однозначно зрозуміти: подерту ковдру вже нікуди перетягувати. Треба братися за ціпа і в чотири руки молотити сніп економіки. Тільки в єдності, тільки у співпраці ми зможемо зробити квітучою нашу Україну.

Бути ближче до людей

— Не хочу сказати, що винесений на обговорення Закон про владу поганий і його треба будь-що відхилити. Але висловлю деякі міркування з цього приводу. Справді, ми вже переконалися у неефективності двовладдя, яке було раніше. Має діяти одна, але сильна виконавча структура. Та розмови про те, що такої влади зараз немає, теж перебільшені. Хто заважає Президентові суворо спитати з керівників на місцях, з голови обласної Ради за упущення, якщо вони їх допускають?

А на рівні селища, на мою думку, взагалі слід уникати вольового призначення керівних осіб. Нехай тут працюватиме всього 5—10 депутатів, але вони повинні бути ближче до людей, звітувати перед ними про свою роботу. Вважаю перебільшенням і те, що нині керівники районних Рад начебто працюють самі по собі, замкнулися у власних турботах, а обласна Рада на них вплинути не може. Керівники всіх рівнів Рад зацікавлені, щоб розв'язувалися соціально-культурні проблеми, спільно дбають про вирішення назрілих завдань.

Надія ДВОРНИКОВА,
голова Дніпровської районної Ради Херсона.

Офіційно

Держава і автономія

На минулому тижні перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко провів засідання тимчасової комісії Верховної Ради України з вивчення політико-правової ситуації в Автономній Республіці Крим.

Керівники і працівники міністерств і відомств України доповіли про стан справ. Зокрема, представник Мінекономіки України підкреслив, що Крим постійно отримує на 5—10 відсотків більше ресурсів, в тому числі фінансових, ніж інші, співставні з ним за масштабами, регіони України. Але ефективність використання цих ресурсів у Криму нижча через місцеву некерованість.

Про роботу за своїми напрямами розповіли також Генеральний прокурор України В.Дацюк, міністр внутрішніх справ України В. Радченко, президент Держтелерадіокомпанії України О. Савенко, інші керівники.

24 листопада 1994 р. в «Голосі України» було опубліковано Постанову Верховної Ради України від 17.11.94 р. «Про виконання Постанови Верховної Ради України «Про політико-правову ситуацію в Автономній Республіці Крим». На пропозицію голови тимчасової комісії народного депутата України Юрія Кармазіна друкуємо і додаток до згаданої постанови, який містить у собі

Перелік законодавчих актів Республіки Крим, що суперечать Конституції України та законам України

Декларація про державний суверенітет Криму від 4 вересня 1991 року суперечить змісту Конституції України, Декларації про державний суверенітет України.

Акт проголошення незалежності Республіки Крим від 5 травня 1992 року суперечить статтям 70, 75-1, 77 Конституції України.

Постанова «Про додержання конституційних основ державності Республіки Крим» від 30 червня 1994 року суперечить статті 71 Конституції України.

Частина друга статті 6 Закону Республіки Крим «Про референдум» від 22 листопада 1991 року (питання, які виносяться на загальнокримський референдум) суперечить статті 70, пунктам 2 і 3 статті 97 Конституції України, статті 4 Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», пункту 6 статті 3 Закону України «Про статус Автономної Республіки Крим».

Пункт «г» статті І, частини перша, друга, четверта статті 3, частина перша статті 13, стаття 27 (про громадянство Республіки Крим) , частини 3 і 5 статті 2 (щодо умов обрання депутатами військовослужбовців) та частина 6 статті 3 (про випадки зупинення виборчих прав для певної категорії осіб) Закону Криму «Про вибори Верховної Ради Криму» від 17 вересня 1993 року суперечать статті 31 Конституції України, частинам 4 і 5 статті 2 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

Пункт 1 Постанови Верховної Ради Криму «Про тлумачення окремих положень Закону Республіки Крим «Про вибори Верховної Ради Криму» від 9 грудня 1993 року суперечить пункту 15 статті 97 Конституції України і статті 3 Закону України «Про громадянство».

Стаття 49 Конституційного закону Республіки Крим «Про Уряд Криму» від 29 вересня 1994 року (в частині створення Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки на правах міністерства) суперечить статті 7 Закону України «Про міліцію», статтям 1, 9 Закону України «Про службу безпеки України».

Постанова Верховної Ради Криму «Про Міністерство внутрішніх справ Криму» від 6 липня 1994 року суперечить статті 7 Закону України «Про міліцію».

Постанова Верховної Ради Криму від 6 липня 1994 року «Про джерела фінансування Міністерства внутрішніх справ Криму» суперечить статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України № 47-93 «Про страхування», яким передбачено, що види, умови і порядок введення обов'язкового страхування визначаються відповідними актами законодавства України.

Постанова Верховної Ради Кримської АРСР від 26 грудня 1991 року «Про створення Ради оборони Кримської АРСР» суперечить статті 9-1 статті 97 Конституції України та статті 6 Закону України «Про оборону України».

Постанова Верховної Ради Криму «Про проходження строкової служби громадянами Республіки Крим» від 20 травня 1994 року суперечить в цілому Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» і Тимчасовому положенню про проходження військової служби громадянами України, затвердженому Указом Президента України від 13 травня 1993 року.

Статті 1—3 Закону Республіки Крим «Про внесення змін і доповнень до Конституції Республіки Крим» від 7 вересня 1994 року № 160-1 щодо обрання Верховною Радою Криму суддів Конституційного суду цієї республіки, голови та суддів її Верховного суду, а також голови та арбітрів Арбітражного суду Республіки Крим суперечать частині третій статті 149 та частині третій статті 150 Конституції України, статтям 2, 4 та 23 Закону України «Про Арбітражний суд», пункту 7 статті 3 та частині першій статті 10 Закону України «Про статус Автономної Республіки Крим», згідно з якими організація і порядок діяльності судів України визначається лише Конституцією та законами України; формування (утворення) органів судової влади здійснюється у відповідності із судовою системою України, а обрання суддів Верховного суду Республіки Крим та призначення арбітрів Арбітражного суду Республіки Крим відноситься до виключної компетенції Верховної Ради України.

(Закінчення на 6-й стор.).

НЕ БЕРІТЬ У ДОРОГУ КАМІННЯ

Нотатки на полях президентського законопроекту

Останнім часом ареною політичних дискусій стало питання про владу. Президент підготував свій проект закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні», Верховна Рада — «Про місцеві Ради народних депутатів». Детальне ознайомлення з цими документами свідчить, що мета обох колективів розробників одна — сприяти економічній і політичній стабілізації, відновити керованість державою, провести найголовнішу реформу в державі, тобто навести елементарний лад.

Як бачимо, мотиви прийняття обох законів об'єктивні і необхідність їх ніби не викликає сумніву. Але детальний аналіз їх змісту приводить не зовсім до таких висновків.

Придивімося до реалій сьогодення. Чого нам бракує — законів чи бажання їх виконувати? Скажімо, чи немає сьогодні закону, який забороняв би вбивати, грабувати, спекулювати, отримуючи надприбуток за рахунок зубожіння людського загалу? Звичайно, є. Але, скажете ви, чому ці закони не діють? Тому,що поряд із законами — параліч виконавчої влади. Головне, що сьогодні потрібно, — посилити відповідальність, навіть у законодавчому порядку. Ті 400 тисяч людей, непоганих спеціалістів, що працюють у цій гілці влади, практично паралізовані, віддачі від їхньої діяльності дуже мало. В державі відсутня політична воля, яка поєднала б усі структури влади заради здійснення головної функції держави — служіння своєму народові. Заради справедливості скажу, що й ми, депутати, працюємо слабо. Ніяк не вийдемо з юнацького віку. Чи дає хоч частково відповідь на ці питання президентський проект закону про владу? На жаль, не зовсім. Що впадає у вічі? Закон підготовлений поспіхом, йому притаманні суперечності, а подекуди простежується й відсутність логіки.

Якщо на рівні верхніх ешелонів влади закон певною мірою регламентує їхні взаємовідносини, що в результаті дає можливість досягти керованості державою, то на рівні областей, міст, районів ця проблема практично залишилася нерозв'язаною. Намір Президента самому затверджувати і звільняти прем'єр-міністра, міністрів оборони, внутрішніх справ, фінансів, юстиції, голів комітетів з держбезпеки, прикордонних військ зрозумілий. Але скажіть, що це дасть для наведення ладу на місцях? Що, досі ці так звані силові структури не підпорядковувалися Президентові, працювали проти нього? Хто назве хоч один такий факт? Та ніхто. То для чого ці кроки? А вони спрямовані, певно, на віддаленішу, хоч, може, і недалеку, перспективу.

Запропонований командою Президента проект закону не відповідає і на таке важливе питання: скільки ж у нас виконавчих влад — одна чи дві? Чи, може, й три? Якщо Президент бере на себе всю відповідальність за стан справ у країні, є главою держави і виконавчої влади (ст. 21), видає в межах своїх повноважень укази, розпорядження, які виконуються всіма органами виконавчої влади, то навіщо йому ще й Кабінет міністрів, який також, у свою чергу, приймає постанови, розпорядження? При цьому Президент має право скасовувати їх, якщо це необхідно. Похвальний намір глави держави взяти на себе відповідальність, та навіщо тоді ще й пост глави уряду? Кожний, хто знайомий із засадами управління, скаже, що будь-яка додаткова, проміжна ланка не сприяє керованості. Тож, за логікою розробників закону, доцільно, щоб Президент сам очолив Кабінет міністрів, у такому разі окреслюються контури президентської республіки. Скажімо, як це склалося в США. Проект закону, що розглядається, ближчий до державного устрою Франції, та історична традиція нашого народу свідчить, що влада на місцях повинна належати громаді, її представникам, тобто Радам.

Викликає подив намагання авторів проекту порушити баланс властей. Це робиться, і без ніяковості. Скажімо, як розпустити Верховну Раду? Дуже просто: уряд двічі вносить програму своїх дій з інтервалом у два місяці, депутати не приймають програми — і все. Аналогічно з бюджетом. А що то за програма, бюджет, що вони дадуть людям — це до уваги не береться. Президент призначає нові вибори депутатів і все. При цьому Верховна Рада, Конституційний суд (якого ще немає), в свою чергу, не можуть висловити недовіру (імпічмент) Президентові, окрім як у разі вчинення ним тяжкого злочину (ст.19). Та і тоді це рішення приймається двома третинами від конституційного складу Верховної Ради. А як бути в разі різкого погіршання життя людей, неодноразового порушення Конституції? Законодавчого розв'язання такої ситуації ви тут не знайдете. Лишається просто чекати, поки завершиться термін президентського правління.

З'явилась й інша норма. Якщо Президент відмовляється підписати закон, прийнятий Верховною Радою, тобто накладає на нього вето, при повторному розгляді закону Верховна Рада вже повинна двома третинами голосів повного складу підтвердити своє рішення (ст. 26). Це ставить під сумнів прийняття всяких законів, бо запропонована норма переводить їх усі у статус конституційних, що унеможливлює ухвалення багатьох з них.

Викликає подив і намір розробників законопроекту наділити Президента правом самочинно призначати суддів Вищого арбітражного суду та Верховного суду України. Не безспірним є й намагання створити додаткові дорадчі та інші структури для здійснення повноважень виконавчої влади (ст. 27). Нині, до речі, в Адміністрації Президента працюють чотири тисячі чоловік. Законопроектом передбачено, що призначити всеукраїнський референдум «з питань державного устрою, організації державної влади і місцевого самоврядування, а також з інших важливих питань розвитку суспільства і держави» може Президент України з власної ініціативи або на пропозицію Верховної Ради. Але де гарантії, що ініціативу Верховної Ради підтримає Президент? Щоб якось залагодити загальне враження про перехід повної влади до Президента, в статті 11 з'являється положення про право Верховної Ради здійснювати контроль за додержанням законів. Але як це буде відбуватись, кого можна притягти до відповідальності, не ясно. Зникли і особливі повноваження Голови Верховної Ради щодо зупинення незаконних актів Кабінету міністрів.

Найбільш уразливим є восьмий розділ проекту, який повинен розкривати повноваження місцевих органів влади, місцевого самоврядування. В цьому розділі відповідей на проблеми сьогодення практично немає. Як зупинити хаос на місцях? Пропонується в районах і областях створити державні адміністрації, очолювані обраними главами (чому не головами?) цих адміністрацій (ст. 47). Одразу виникає питання: що, сьогодні виконкоми й їхні відділи принципово не так формуються, як адміністрації? Тільки закінчили їх створення, розформували старі президентські структури, працевлаштували багато людей і знову починаймо кадрову мішанину? Хіба ж люди, котрі працюють в цих структурах, можуть стати нетимчасовцями, коли їх протягом одного року втретє змінюватимуть чи звільнятимуть? Україна за три останні роки поступово перетворилась на велетенський вокзал. Тож хіба сидячи на валізах будеш дбати про державу?

Тут би сказати своє слово головам обласних Рад. Та вони, на жаль, за рідкісним винятком, звичайно, крім одноголосного «одобрямс» нічого сказати не можуть. Їм обіцяно за цим законопроектом залишатись главами адміністрацій до нових виборів. Та разом з тим з'являється право Президента припиняти їхні повноваження (ст. 53) за поданням прокурора за умови неодноразового порушення Конституції. А якщо всього раз порушив, то нічого. Вважаю, що це добра норма — просять голови Рад, щоб їх знімали, то нехай. Але ж як бути з волею виборців? Раніше жителі району могли впливати на обраного ними голову, навіть знімати його з роботи через своїх депутатів, тепер у законопроекті таке положення відсутнє. Балансу противаг, демократизму на місцевому рівні немає. Районні й обласні Ради розпускаються. Виходить так, що виборці бачать розвал, порушення всілякі, а вплинути на голову адміністрації не можуть, тільки в Київ треба звертатися. Дивує і те, що обсяг повноважень місцевих органів визначає Президент (ст. 4), а не закон. А чи може глава не погодитися з незаконним рішенням уряду, Президента, подати на них в суд? На це відповіді в законі немає.

Аналіз проекту показує, що він не вирішує питання взаємовідносин державних адміністрацій з сільськими і особливо міськими Радами, їх головами. Практика свідчить, що тут точиться часто-густо гостра боротьба, особливо в обласних центрах.

На жаль, у законопроекті не йдеться і про взаємовідносини органів влади з підприємствами, організаціями різних форм власності. А це одне з найголовніших питань.

Запропонований проект закону демонструє намагання авторів сконцентрувати владу в одних руках, істотно обійшовши при цьому права громадян України, інших гілок влади. Помітно і те, що закон писався під конкретних осіб, на конкретну ситуацію. Якщо керуватися поглядами запеклих російських монархістів, зокрема Аксакова, щодо того, що краще одній людині бути замараною владою, завжди гріховною і брудною, ніж всьому народові, можна було б погодитись із авторами проекту. Та наш гіркий багаторічний досвід свідчить про інше. Тому вихід бачиться такий: слід брати обидва закони, і президентський, і Верховної Ради і з ними добре разом попрацювати. До речі, проект закону «Про місцеві Ради народних депутатів» після першого читання істотно допрацьований і, за відгуками голів місцевих Рад, фахівців, врегульовує багато гострих проблем, про які говорилось і вище.

Не слід, ставши на нелегку дорогу державного будівництва, брати з собою каміння розбрату. В дорозі допоможе тільки злагода і взаєморозуміння. Що Верховна Рада і Президент можуть працювати спільно, засвідчила й остання зустріч Президії Верховної Ради України і Президента. Не потрібно вчиняти газетного і ефірного шарварку щодо єдності і непогрішності президентської влади, недієвості влади Рад. Це поспішний висновок. Взяти все цінне з світового досвіду, зберегти все добре з нашого досвіду — ось головне завдання.

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
народний депутат України,
кандидат педагогічних наук.

Державна влада — влада закону

У нині чинному законодавстві України немає чіткого визначення поняття «державна влада», але є намагання витримати її поділ. Теоретики юриспруденції вважають, що це загальновідомі речі, але практика нашого державного будівництва стверджує, що дане питання далеко не просте.

Імперативна теорія права передбачає ухвалення представниками державної влади наказових законів, котрі регламентують певні дії суб'єктів права. Панування її обумовлене існуванням загальнодержавної власності, уособленим власником якої виступає глава держави або група осіб-законодавців. Вони й приймають імперативні наказові закониправила, зокрема, для використання власності, її добування, примноження.

Таке поняття державної влади і її практичне застосування не забезпечує стабільність державної влади, бо із зміною складу її представників — державних службовців змінюється й сутність державної влади як єдиних для всіх «правил гри», що призводить до розгортання боротьби між цими чиновниками, частої зміни законів, породжує нестабільність у суспільстві і невпевненість людей.

Подібне законодавче регулювання, де засобом державного управління є примус, а не свобода, не характерне для громадянського суспільства. Для його створення слід перейти до застосування теорії природного негативного права.

Вона, теорія, передбачає державну владу законів, єдиних і непорушних для всіх, перед якими всі рівні. Вони мають заборонний характер і пишуться стилем біблійних заповідей: не можна красти, не можна вбивати, інакше буде така-то кара. В основу цієї правової теорії законотворення і державного будівництва покладені невід'ємні права людини, закріплені в Біблії, Євангелії, в Білі про права людини, в Декларації ООН 1949 року «Про права людини і громадянина». Державна діяльність полягає в захисті прав через створення вищеназваних заборонно-негативних законів, забезпеченні їх невідворотної дії та розв'язування спорів при застосуванні. Для цього на основі суспільного договору створюється апарат державних службовців, котрі представляють державну владу: приймають закони, забезпечують їх дію, розв'язують спори, що виникають у ході реалізації закону. Відповідно це законодавча, виконавча, судова влади для забезпечення функціонування і дії єдиного цілісного живого організму — державної влади законів щодо захисту невід'ємних прав громадянина.

Виконання Президентом покладених на нього функцій захисту державної влади законів має здійснюватися через механізм специфічної державної діяльності — органи прокуратури. Прокурори — то очі Президента, які наглядають за дотриманням і непорушністю державної влади і через суди добиваються відновлення дії державної влади законів.

Виходячи з цього, помилково буде включати прокурорську систему до Міністерства юстиції. Прокурори повинні безпосередньо підпорядковуватися Президентові.

Крім того, необхідно посилити судову систему шляхом запровадження інституту присяжних засідателів, який дає змогу широкому колу громадян брати участь, на чолі з професіональним юристом-суддею, у застосуванні державної влади законів. Зрозуміло, судовий процес має представників сторін: від громадян—адвокатів і від держави — прокурора.

Щодо Конституції, то вона має бути, на мій погляд, не збірником усіх імперативних законів прямої дії, а своєрідним суспільним договором, в якому обумовлено функціонування державної влади законів з охорони невід'ємних прав громадян країни. В Основному Законі слід звести закони прямої дії — про Верховну Раду, Президента, уряд, суди, прокуратуру, місцеве самоврядування. Прототип — Конституція США.

Така її конструкція стабільна і не потребує великих змін у процесі розвитку суспільства, пов'язаних, зокрема, із змінами політичних і державних лідерів та їхніх команд.

Микола ЄРКІН,
заступник прокурора
Дарницького району Києва.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про реформування системи матеріально-технічного забезпечення народного господарства

З метою забезпечення інтересів держави у процесі реформування системи матеріально-технічного постачання, упорядкування розрахунків за поставки продукції за міждержавними угодами України **постановляю:**

1. Підтримати ініціативу Міністерства економіки України і утворити Державну акціонерну компанію «Укрресурси» (далі — Компанія) на базі підприємств і організацій, що входять до сфери управління Державного комітету України з матеріальних ресурсів.

Ліквідувати у зв'язку з цим Державний комітет України з матеріальних ресурсів.

2. Установити, що керівним органом Компанії є правління на чолі з головою правління Компанії, який має заступників, контролюючим органом — спостережна рада Компанії.

Призначити **ВОЛКОВСЬКОГО** Анатолія Пилиповича головою правління Державної акціонерної компанії «Укрресурси».

3. Фонду державного майна України забезпечити передачу до статутного фонду Компанії майна підприємств і організацій, акцій акціонерних товариств, які створені шляхом корпоратизації державних підприємств, системи матеріально-технічного постачання (згідно з переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України), а також адміністративних будинків у провулку Музейному, 10, 10а, 12 у місті Києві та іншого майна, що перебуває у загальнодержавній власності, та є необхідним для забезпечення діяльності Компанії.

4. Установити, що акції Компанії, які випускаються на розмір її статутного фонду, перебувають у державній власності, до прийняття спеціального рішення щодо приватизації майна Компанії.

5. Кабінету Міністрів України:

утворити ліквідаційну комісію для проведення заходів, пов'язаних з ліквідацією Державного комітету України з матеріальних ресурсів;

затвердити перелік підприємств, організацій, акціонерних товариств, які створені шляхом корпоратизації державних підприємств, системи матеріально-технічного постачання, майно, акції яких передаються до статутного фонду Компанії;

затвердити у двотижневий строк Статут Державної акціонерної компанії «Укрресурси».

6. Покласти на Компанію проведення, починаючи з 1 січня 1995 року, розрахунків за поставки природного газу, нафти і нафтопродуктів відповідно до міжурядових угод України і Російської Федерації та Туркменистану.

7. Кабінету Міністрів України вирішити у місячний строк питання:

щодо передачі окремих функцій, штатної чисельності та фонду заробітної плати Державного комітету України з матеріальних ресурсів відповідним міністерствам і відомствам;

управління промисловими підприємствами і організаціями, що входять до сфери управління Державного комітету України з матеріальних ресурсів, який ліквідується, і майно яких не передається до статутного фонду Компанії;

соціального захисту працівників Державного комітету України з матеріальних ресурсів у зв'язку з його ліквідацією.

8. Кабінету Міністрів України привести рішення уряду у відповідність з цим Указом.

9. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 21 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про встановлення рентної плати за нафту і природний газ, що видобуваються в Україні

З метою поступового вирівнювання цін на природний газ і нафту, що видобуваються в Україні, та цін, за якими вони надходять з інших держав, створення умов для розвитку нафтової та газової промисловості та поповнення доходів до Державного бюджету України **постановляю:**

1. Установити рентну плату за нафту і природний газ, що видобуваються в Україні, крім газу з морських родовищ.

Рентна плата встановлюється в доларах США, сплачується у валюті України за офіційним валютним курсом українського карбованця до долара США на дату відпуску продукції нафтогазовидобувними підприємствами і включається в ціну на нафту і природний газ (без податку на добавлену вартість).

2. Міністерству економіки України, Міністерству фінансів України разом з Державним комітетом України по нафті і газу затвердити ставки рентної плати за нафту і природний газ, що видобуваються в Україні.

3. Міністерству фінансів України визначити порядок зарахування рентної плати за нафту і природний газ до Державного бюджету України.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 21 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про державне планування економічного та соціального розвитку України на 1995 рік

Враховуючи нову економічну ситуацію, недієвість існуючої практики державного планування економічного та соціального розвитку України, з метою приведення її у відповідність з вимогами щодо розвитку економіки у перехідний період **постановляю:**

1. Установити, що основні параметри економічного та соціального розвитку України на 1995 рік розраховуються на підставі затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України на 1995 рік.

Кабінет Міністрів України розробляє на підставі Державного бюджету України на 1995 рік проект Державної програми економічного та соціального розвитку на 1995 рік, в якій визначаються основні макроекономічні показники, макроекономічні баланси та план дій Уряду України щодо забезпечення їх реалізації, та вносить у місячний строк після затвердження Державного бюджету на 1995 рік до Верховної Ради України.

Міністерства та відомства України розробляють у межах визначених обсягів фінансових та матеріальних ресурсів індикативні плани розвитку відповідних галузей народного господарства, які затверджує Кабінет Міністрів України.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 25 серпня 1994 року № 589 «Про організацію роботи щодо формування проекту Державного бюджету України на 1995 рік».

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін до Указу Президента України від 16 жовтня 1993 року №464

У зв'язку зі зростанням цін на природний газ **постановляю:**

1. Статтю 4 Указу Президента України від 16 жовтня 1993 року №464 «Про забезпечення формування державних продовольчих і фуражних ресурсів» викласти в такій редакції:

«4. Державному комітету України по нафті і газу відпускати природний газ для вирощування овочів у захищеному грунті за цінами, що встановлені для промислових споживачів».

2. Міністерству економіки України розробити у двотижневий строк графік переходу до відпуску природного газу для вирощування овочів у захищеному грунті за цінами, що встановлені для промислових споживачів.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про визнання повноважень народних депутатів України Лупакова Є. О. та Пєхоти В. Ю.

Розглянувши подання тимчасової Мандатної комісії, відповідно до статті 100 Конституції (Основного Закону) України Верховна Рада України **постановляє:**

Визнати повноваження народних депутатів України, обраних відповідно на повторних виборах 20 листопада та при повторному голосуванні 4 грудня 1994 року:

ЛУПАКОВА Євгена Олександровича — від Вижницького виборчого округу № 433, Чернівецька область;

ПЄХОТИ Володимира Юлійовича — від Московського виборчого округу № 374, Харківська область.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ, 21 грудня 1994 року.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про підписання Україною Конвенції про охорону персоналу Організації Об'єднаних Націй та зв'язаного з нею персоналу

Беручи до уваги важливість правового забезпечення охорони персоналу ООН та пов'язаного з нею персоналу, враховуючи активну роль України у розробці Конвенції про охорону персоналу ООН та зв'язаного з нею персоналу:

1. Погодитися з пропозицією Міністерства закордонних справ України щодо підписання Україною Конвенції про охорону персоналу ООН та зв'язаного з нею персоналу, схваленої на 49-й сесії Генеральної Асамблеї ООН 9 листопада 1994 року.

2. Доручити Міністерству закордонних справ України надати повноваження Постійному Представникові України при ООН підписати зазначену Конвенцію.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про забезпечення координації роботи органів державної виконавчої влади з міжнародними фінансовими організаціями та іноземними державами з питань економічного співробітництва

З метою здійснення заходів щодо реалізації державної політики у сфері міжнародного економічного співробітництва та інвестицій **постановляю:**

1. Покласти на віце-прем'єр-міністра України з питань фінансової та банківської діяльності **МІТЮКОВА** Ігоря Олександровича виконання функцій з координації роботи органів державної виконавчої влади з міжнародними фінансовими організаціями та іноземними державами щодо економічного співробітництва, а також здійснення контролю за ефективністю використання міжнародної фінансової та технічної допомоги Україні.

Віце-прем'єр-міністру України Мітюкову І.О. подати в двотижневий строк пропозиції щодо організації координації роботи органів державної виконавчої влади з міжнародними фінансовими організаціями та іноземними державами.

2. Кабінету Міністрів України вирішити питання матеріально-технічного та іншого забезпечення здійснення заходів щодо координації роботи органів державної виконавчої влади з міжнародними фінансовими організаціями та іноземними державами з питань економічного співробітництва.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 20 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін до Указу Президента України від 2 листопада 1993 року №504

З метою приведення суми зобов'язання за одним векселем у відповідність з потребами товарного і грошового обігу **постановляю:**

Внести до Указу Президента України від 2 листопада 1993 року №504 «Про сплату державного мита за вексельні бланки» (зі змінами, внесеними Указом Президента України від 29 квітня 1994 року №196) такі зміни:

1. У частині першій статті 1 слова «двохсоткратний розмір мінімальної заробітної плати» замінити словами «сто мільйонів карбованців».

2. Друге речення статті 2 замінити двома реченнями такого змісту: «Під час придбання вексельних бланків покупці в обов'язковому порядку, крім вартості бланку, сплачують державне мито за кожен бланк у розмірі 10 відсотків від мінімальної заробітної плати, якщо інше не передбачено законодавством України. Державне мито зараховується в доход Державного бюджету України».

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про увільнення А.Раханського з посади заступника міністра зовнішніх економічних зв'язків України

Увільнити РАХАНСЬКОГО Анатолія Варфоломійовича з посади заступника міністра зовнішніх економічних зв'язків України у зв'язку з виконанням ним повноважень та функцій народного депутата України на постійній основі.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження Почесною відзнакою Президента України

За заслуги у розвитку вітчизняного мостобудування, вагомий особистий внесок в організацію будівництва сучасних транспортних споруд **постановляю:**

Нагородити Почесною відзнакою Президента України голову правління відкритого акціонерного товариства «Мостобуд», м.Дніпропетровськ, ПУСТОХОДА Євгена Миколайовича.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення начальника Управління Служби безпеки України по Донецькій області

Призначити полковника ЧУМАКА Анатолія Олександровича начальником Управління Служби безпеки України по Донецькій області.

Президент України Л. КУЧМА.

м.Київ, 22 грудня 1994 року.

* * *

Указом Президента України від 22 грудня 1994 року увільнено генерал-лейтенанта ХЛЕВИЦЬКОГО Бориса Тимофійовича з посади начальника Управління Служби безпеки України по Донецькій області.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо забезпечення розвитку цивільної авіації України

З метою подолання кризових явищ у цивільній авіації України, вдосконалення управління цивільною авіацією, забезпечення ефективного використання майна, що перебуває у загальнодержавній власності, та створення умов для дальшого розвитку цивільної авіації України **постановляю:**

1. Утворити Державний департамент авіаційного транспорту України (Укравіатранс) на базі Департаменту авіаційного транспорту Міністерства транспорту України.

У зв'язку з цим ліквідувати у структурі Міністерства транспорту України Департамент авіаційного транспорту.

2. Установити, що до сфери управління Державного департаменту авіаційного транспорту України входять підприємства та організації, що здійснюють експлуатацію, технічне обслуговування, ремонт, розробку та іншу діяльність у галузі цивільної авіаційної техніки.

3. Основними завданнями Державного департаменту авіаційного транспорту України є:

реалізація державної політики з питань розвитку авіаційного транспорту, забезпечення потреб народного господарства і населення у перевезеннях вантажів і пасажирів;

здійснення заходів щодо функціонування і розвитку авіаційного транспорту, розробка й обгрунтування проектів цільових державних програм;

державний нагляд за забезпеченням безпеки авіації;

сертифікація експлуатантів цивільної авіаційної техніки;

формування основних напрямків економічної, тарифної, фінансової, науково-технічної політики і екологічної безпеки на авіаційному транспорті;

розвиток зовнішньоекономічних зв'язків;

контроль за використанням державного майна при здійсненні підприємствами цивільної авіації господарської діяльності.

4. Призначити МАРЧЕНКА Миколу Олександровича головою Державного департаменту авіаційного транспорту України.

5. М.Марченку подати у двотижневий строк проект Положення про Державний департамент авіаційного транспорту України.

6. Підтримати ініціативу Донецького, Кіровоградського, Луганського, Львівського, Одеського та Харківського авіапідприємств і авіакомпанії «Дніпроавіа» про створення Державної авіакомпанії «Авіалінії України» (далі — Компанія) на базі зазначених авіапідприємств та Української державної авіакомпанії «Авіалінії України», ліквідувавши Українську державну авіакомпанію «Авіалінії України».

Установити, що вказані в частині першій цієї статті авіапідприємства, авіакомпанія «Дніпроавіа», а також Бориспільське, Вінницьке, Жулянське, Запорізьке, Хмельницьке та Чернівецьке регіональні відділення Української державної авіакомпанії «Авіалінії України» входять до складу Компанії на правах юридичних осіб.

Керівним органом Компанії є рада директорів, яка складається з керівників юридичних осіб, що входять до складу Компанії. Раду директорів очолює генеральний директор Компанії, якого призначає Державний департамент авіаційного транспорту України.

7. Установити, що Компанія є правонаступником щодо прав та обов'язків Української державної авіакомпанії «Авіалінії України», в тому числі права призначеного повітряного перевізника України.

8. Державному департаменту авіаційного транспорту України:

виступити засновником Компанії з боку держави;

здійснити заходи щодо ліквідації Української державної авіакомпанії «Авіалінії України».

9. Міністерству транспорту України завершити у тижневий строк ліквідацію Українського об'єднання цивільної авіації «Авіалінії України».

10. Кабінету Міністрів України розробити та подати у двомісячний строк на розгляд Президентові України проект Концепції розвитку цивільної авіації України. Проект Концепції має визначати основні напрямки розвитку авіаційної галузі, зокрема:

— використання нової авіатехніки;

— будівництво нових, реконструкцію, ремонт та експлуатацію існуючих аеропортів з урахуванням сучасних вимог щодо технології проведення митних та прикордонних процедур;

— мережу підприємств та організацій цивільної авіації, що мають перебувати у державній власності у зв'язку з їх загальнодержавним значенням;

— державну підтримку підприємств та організацій цивільної авіації;

— науковий супровід розвитку авіаційної галузі;

— створення єдиних радіолокаційних, радіонавігаційних та зв'язкових полів;

— спільне використання цивільних та військових авіатехніки та аеродромів.

11. Державному департаменту авіаційного транспорту України за участю Міністерства оборони України, Міністерства закордонних справ України, Служби безпеки України, Державного митного комітету України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Комітету по використанню повітряного простору України затвердити у місячний строк правила надання дозволів на виліт з аеропортів України та приліт до аеропортів України під час здійснення міжнародних польотів.

12. Державному департаменту авіаційного транспорту України здійснити перевірку у тримісячний строк обгрунтованості видачі експлуатантам цивільної авіаційної техніки сертифікатів та ліцензій, а також порядку використання державного майна при здійсненні підприємствами цивільної авіації господарської діяльності та за результатами цієї перевірки вжити відповідних заходів.

13. Кабінету Міністрів України:

забезпечити здійснення заходів, пов'язаних із створенням Державного департаменту авіаційного транспорту України, в тому числі вирішити у двотижневий строк питання щодо передачі до сфери його управління зазначеного у статті 2 цього Указу майна, що перебуває у загальнодержавній власності;

забезпечити завершення у місячний строк передачу Комітету по використанню повітряного простору України майна, необхідного для забезпечення діяльності державної системи використання повітряного простору України;

привести рішення уряду у відповідність з цим Указом.

14. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ,
21 грудня 1994 року.

Від Комітету з Державних премій України імені Т.Шевченка при Кабінеті Міністрів України

Комітет з Державних премій України імені Т.Шевченка при Кабінеті Міністрів України повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття Державних премій України імені Т.Шевченка 1995 року допущено такі кандидатури:

У галузі літератури

1. БАЗИЛЕВСЬКИЙ Володимир. Збірка поезій «Вертеп», поема «Вокзальна площа», переспіви з «Книги псалмів».

Висунуто редакцією газети «Вечірній Київ».

2. ГОРЛАЧ (КОВАЛЕНКО) Леонід. Цикл історичних романів у віршах «Перст Аскольда», «Ніч у Вишгороді», «Слов'янський острів», «Чисте поле».

Висунуто Центром «Український дім» при Кабінеті Міністрів України.

3. ЗАХАРЧЕНКО Василь. Роман «Прибутні люди».

Висунуто редакцією журналу «Вітчизна».

4. КОЧУР Григорій. Книжка перекладів «Друге відлуння»

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України, Національною парламентською бібліотекою України.

5. СИМОНЕНКО Василь (посмертно). Збірки поезій та прози «Лебеді материнства», «У твоєму імені живу», «Народ мій завжди буде».

Висунуто Черкаською організацією Спілки письменників України, видавництвом «Веселка», Державним музеєм Т.Г.Шевченка.

6. ФЕДОРІВ Роман. Роман «Єрусалим на горах».

Висунуто Львівською організацією Спілки письменників України, Івано-Франківською організацією Спілки письменників України, Івано-Франківським об'єднанням телебачення і радіомовлення Державної телерадіомовної компанії України, кафедрою української літератури Прикарпатського університету ім.Василя Стефаника.

7. ЧУБАЧ Ганна. Книжка пісень для дітей «Алфавітні усмішки» (за твори для дітей та юнацтва).

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України, редакцією газети «Літературна Україна», Міністерством освіти України, Державною телерадіомовною компанією України, Спілкою жінок України, Київським дитячим фондом.

У галузі журналістики і публіцистики

1. ЗУБАНИЧ Федір. Документальна тетралогія про українську діаспору в світі.

Висунуто Українським державним центром культурних ініціатив Міністерства культури України, редакцією журналу «Вітчизна».

2. СВЕРСТЮК Євген. Книжка «Блудні сини України».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України.

У галузі теорії та історії літератури і мистецтва

1. ОДАРЧЕНКО Петро (США). Збірник статей «Тарас Шевченко і українська література».

Висунуто видавництвом «Смолоскип».

2. СВЄНЦІЦЬКА Віра (посмертно), ОТКОВИЧ Василь — автори-упорядники, АНДРІЄВСЬКИЙ Леонід — художник. Альбом «Українське народне малярство XIII—XX століть».

Висунуто Українським фондом культури, редакцією журналу «Київ», Львівською науковою бібліотекою ім. В.Стефаника НАН України, Державним музеєм книги і друкарства України.

3. СКУРАТІВСЬКИЙ Василь. Книжки «Місяцелік», «Святвечір».

Висунуто Українським центром культурних досліджень Міністерства культури України, редакціями газет «Сільські вісті», «Молодь України», Українською пізнавальною бібліотекою «Земляни» фірми «Перлина», Міністерством України у справах національностей, міграції і культів.

У галузі образотворчого мистецтва

1. БІДНЯК Микола (Канада). Серія історичних картин і портретів подвижників українського народу («Князь Данило Галицький», «Гетьман Іван Мазепа», «Довбуш», «Битва під Крутами»), цикл творів з іконопису («Чорнобильська Богоматір», «Спас»...).

Висунуто Львівською Спілкою художників України, Лігою творчих спілок Львівщини, редакцією журналу «Українська культура», Львівським обласним відділенням Українського фонду культури, Державним музеєм українського народного декоративного мистецтва.

2. ЗАДОРОЖНИЙ Валентин (посмертно). Серія робіт (1964—1988 років).

Висунуто Спілкою художників України.

3. ЗАЛИВАХА Опанас. Твори останніх років: «XX вік», «Українська мадонна», «Мироносиці», «Портрет Шевченка», «Портрет Василя Стуса», «Козака несуть», «Початок».

Висунуто Українським фондом культури, редакцією журналу «Образотворче мистецтво», Клубом української інтелігенції ім.Богдана Лепкого (Івано-Франківськ), Національною Асоціацією митців Спілки художників України, Івано-франківською організацією Спілки художників України, Проводом Української Республіканської партії.

4. ЗНОБА Валентин. Створення скульптурних композицій на тему Великої Вітчизняної війни (монумент Слави у м.Херсоні, «Битва за Дніпро на Букринському плацдармі», у м.Броварах, на Хмельниччині...).

Висунуто Радою Київської міської організації ветеранів України, Херсонською міською радою ветеранів України, Херсонською обласною організацією Спілки архітекторів України, виконкомом Херсонської Ради народних депутатів.

5. МАРЧУК Іван. Картини з серії «Мальовнича Україна», ілюстрації до «Кобзаря» Тараса Шевченка із малярського циклу «Шевченкіана». Висунуто редакцією газети «Всеукраинские ведомости», Фондом сприяння розвитку мистецтв України.

У галузі музики

1. СИЛЬВЕСТРОВ Валентин. Симфонія № 5. Струнний квартет № 1 та Кантата на слова Т.Шевченка для хору a cappella.

Висунуто Київською організацією Спілки композиторів України.

У галузі концертно-виконавської діяльності і театрального мистецтва

1. АНТКІВ Богдан — автор інсценізації, КОЗАК Богдан, МІРУС Борис, БЕРНАЦЬКИЙ Іван, ЛИТВИНЕНКО Таїсія — актори. Сценічна трилогія «Мазепа» («Мотря», «Не вбивай!», «Батурин») за однойменним романом Богдана Лепкого у Львівському державному академічному українському драматичному театрі ім.М.Заньковецької.

Висунуто Львівським державним академічним українським драматичним театром ім.М.Заньковецької.

2. АНТОНОВИЧ Мирослав — диригент Утрехтського Візантійського Хору (Нідерланди). Визначний внесок у збагачення українського хорового мистецтва, популяризація української пісні за кордоном, поширення у світі знань про історію української музики.

Висунуто Українською Всесвітньою Координаційною Радою.

3. Державна заслужена капела України «ТРЕМБІТА» (художній керівник і головний диригент Микола Кулик). Концертні програми останніх років.

Висунуто управлінням культури виконкому Львівської обласної Ради народних депутатів, Державною академічною капелою України «Думка».

4. СОЛОВ'ЯНЕНКО Анатолій. Концертні програми 1992— 1994 років, активна популяризація українських народних пісень на слова Т.Шевченка.

Висунуто Українським фондом культури.

5. ШОПША Микола. Виконання партій Івана Карася («Запорожець за Дунаєм» С.Гулака- Артемовського), Захара Беркута («Захар Беркут» Б.Лятошинського), Бориса Годунова («Борис Годунов» М.Мусоргського), Концертні програми 1992—1994 років.

Висунуто редакціями журналів «Київська старовина», «Сучасність».

У галузі кінематографії

1. БІЙМА Олег — режисер-постановник, ЗОЦЕНКО Олексій — оператор-постановник. Серіали художніх телевізійних фільмів «Пастка», «Злочин з багатьма невідомими» студії «Укртелефільм».

Висунуто Державною телерадіомовною компанією України, Львівським літературно-меморіальним музеєм Івана Франка.

2. БУКОВСЬКИЙ Сергій — режисер. Глибоке образне розкриття кризи сучасної епохи в жанрі художньої публіцистики у фільмах «Знак — тире» («Укркінохроніка», «Давіні-фільм»), «Дислокація», («Давіні-фільм»), «Пейзаж. Портрет. Натюрморт» («Укркінохроніка», «Укртелефільм»), «Карапиші. Осінні турботи» (ТО «Контакт» Спілки кінематографістів України).

Висунуто Спілкою кінематографістів України.

3. МАМЕДОВ Хаджи-Мурат — режисер. Майстерне відтворення на документальному екрані долі простих людей України («У неділю рано...», «Рана», «Зона», «Розторгнення договору», «Один день», «Хто хоче війни») студії «Укркінохроніка».

Висунуто Спілкою кінематографістів України.

4. ТКАЧУК Михайло — автор сценаріїв і режисер. Документальна кінотрилогія з історії визвольних змагань на Волині («Пані сенаторка», «Лучеськ Великий на Стиру», «Здобути або не бути») студії «Укркінохроніка».

Висунуто Департаментом кінематографії Міністерства культури України, редакцією журналу «Українська культура», Товариством зв'язків з українцями за межами України, Одеським інститутом сухопутних військ Міністерства оборони України, Центральним державним кінофотофоноархівом України, Проводом Конгресу Українських націоналістів, Українською студією хронікально-документальних фільмів.

* * *

Комітет з Державних премій України імені Т.Шевченка звертається до широкої громадськості, установ культури, редакцій газет і журналів з проханням взяти участь в обговоренні названих у цьому списку творів і наукових праць.

Усі відгуки і зауваження просимо надсилати до Комітету на адресу: 252196, Київ-196, Площа Лесі Українки, 1.

Орати будемо кіньми?

Прямі бюджетні видатки для функціонування агропромислового комплексу в поточному році склали 22,7 трильйона карбованців, податкові пільги — 58 трильйонів, іще на 87,9 трильйона карбованців видав кредитів під гарантовану закупівлю основних видів сільськогосподарської продукції Національний Банк України.

Ці цифри назвав у своєму виступі на нараді працівників АПК Президент України Л.Кучма.

А тон розмові задав своєю доповіддю віце-прем'єр з питань сільськогосподарського виробництва П.Саблук. На його думку, ресурсний потенціал сучасного аграрного виробництва в Україні вичерпується. Фондозабезпеченість технічними засобами порівняно з 90-им роком зменшилася на третину. Він вважає, що за таких темпів деіндустріалізації сільського господарства через 3—4 роки комплекс робіт виконуватиметься або кіньми, або вручну.

Загрозливого характеру набуває тенденція старіння сільського населення, адже з 16,8 мільйона чоловік третина — пенсіонери.

Земельні ресурси використовуються на третину, а тому за підрахунками спеціалістів, недоодержуємо продукції на 50—80 мільярдів американських доларів, що становить три четверті валового продукту.

Ось чому необхідна реформа сільськогосподарського виробництва. П.Саблук виклав позицію уряду щодо основних напрямів економічної політики на селі.

Промовці висловлювали різні точки зору на реформи сільськогосподарського виробництва. Так, дехто вважає, що насамперед варто розробити пакети документів, які стосувалися б земельної реформи, регулювали майнові відносини, сприяли розвитку нових форм організації праці після чого треба створювати ринкову інфраструктуру на селі.

Президент України Л.Кучма у заключному слові поінформував учасників наради, що невдовзі буде підписаний пакет Указів з урахуванням усіх думок і пропозицій про реформування сільськогосподарського виробництва, у тому числі щодо підготовки і проведення весняно-польових робіт 1995 року.

З наступного року сільськогосподарська продукція закуповуватиметься за рахунок держбюджету у державний фонд, за рахунок місцевих коштів у регіональні фонди, решту продукції трудівники зможуть реалізувати через систему бірж за попереднім контрактом.

* * *

Щоправда, так і лишилося нез'ясованим питання: чи й справді невдовзі селяни оброблятимуть землю кіньми?

Володимир КОРОЛЮК.

«Нашим правникам є що сказати»,—

не без гордості заявив голова Вищого арбітражного суду України Дмитро Притика на презентації першого «Збірника рішень і арбітражної практики Вищого арбітражного суду України».

Це видання засноване «Українською правничою фундацією» (УПФ) і Вищим арбітражним судом (ВАС) України.

Вихід у світ збірника — значна подія в житті правничої громадськості України. «Це крок до відкриття й демократизації українського судочинства, доступності рішень суду», — заявив народний депутат України, президент УПФ Сергій Головатий.

Збірник публікуватиме тексти: законів, постанов Верховної Ради України; Указів Президента, що зачіпають арбітражне судочинство; рішення й постанови ВАС України з практичними коментарями до них, постанови й роз'яснення пленумів і президії ВАС України, а також реферативні огляди господарського законодавства, арбітражного процесу, організації діяльності арбітражних судів.

Головний редактор збірника, заступник голови ВАС України Анатолій Осетинський переконаний, що вдасться зробити це видання цікавим не тільки для правників, а й для широкого кола неспеціалістів у галузі держави й права. Випуск збірника, зазначив він, є частиною реалізації Закону України «Про арбітражний суд».

Збірник видається на високому поліграфічному рівні, планована періодичність — 1 раз на три місяці. Інші позитивні якості збірника оцінять його читачі.

На презентації були присутні народні депутати України, видатні діячі правничої науки України.

Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Володимир СНІТКО.

Держава і автономія

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

Постанова Верховної Ради Криму «Про порядок подання до обрання і звільнення голови, заступників голови та суддів Арбітражного суду Криму» від 1 липня 1992 року суперечить статтям 97 (п. 10), 110 Конституції України та статті 23 Закону України «Про Арбітражний суд».

Постанова Верховної Ради Криму «Про обрання суддів (арбітрів) Арбітражного суду Криму» від 9 липня 1992 року суперечить статтям 97 (п.10) 110 Конституції України та статті 23 Закону України «Про Арбітражний суд».

Постанова Верховної Ради Криму «Про обрання судді (арбітра) Арбітражного суду Криму» від 24 вересня 1992 року суперечить статтям 97 (п. 10) 110 Конституції України та статті 23 Закону України «Про арбітражний суд».

Статті 1,2 Закону Кримської АРСР «Про об'єкти державної власності в Кримській АРСР та майно КПРС, що знаходиться на території Республіки» від 5 вересня 1991 року суперечать статтям 1, 9, 34 Закону України «Про власність» та статтям 1, 2 Закону України «Про обернення майна Компартії України та КПРС на державну власність».

Пункт I Постанови Верховної Ради Криму «Про підприємства, установи і організації союзного та республіканського підпорядкування, розташовані на території Криму» від 25 жовтня 1991 року суперечить статті I Закону України «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, що розташовані на території України» і пункту 9 статті 3 Закону України «Про статус автономної Республіки Крим».

Пункт 2 Постанови Верховної Ради Криму «Про розмежування державного майна між власністю України та власністю Республіки Крим» від 30 червня 1993 року суперечить статті I Закону України «Про власність» і пункту 5 Постанови про введення в дію цього Закону, статті 14 Основ законодавства України про культуру.

Постанова Верховної Ради Криму «Про розмежування майна державної (Республіки Крим) власності і власності адміністративно-територіальних одиниць (комунальної)» від 29 червня 1992 року в частині віднесення до власності Республіки Крим пансіонату «Песчаное» та піонерського табору «Южный» суперечить Закону України «Про статус автономної Республіки Крим», пункту 5 Постанови Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про власність».

Постанова Верховної Ради Криму «Про результати перевірки створення акціонерного товариства закритого типу «Ялта-курорт» від 20 липня 1994 року суперечить статті 4 Закону України «Про власність», статті 3 Закону України «Про підприємництво».

Статті 2, 10 Закону Республіки Крим «Про республіканський бюджет Криму на 1994 рік» від 11 березня 1994 року суперечать відповідно статтям 3, 4, 9 Закону України «Про Державний бюджет України на 1994 рік».

Постанова Верховної Ради Криму «Про банк регіонального розвитку Криму» від 10 грудня 1993 року і Постанова Президії Верховної Ради Криму «Про затвердження статуту Банку регіонального розвитку Криму» від 31 грудня 1993 року суперечать статті 22 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Постанова Верховної Ради Криму «Про пільги по оподаткуванню аптечних установ Республіки Крим» від 11 березня 1994 року суперечить статті 14 Закону України «Про систему оподаткування» та пункту 13 статті 3 Закону «Про статус Автономної Республіки Крим».

Постанова Президії Верховної Ради Криму «Про надання пільг у оподаткуванні виконавцям науково-технічної програми «Мала енергетика та екологія» від 20 лютого 1994 року суперечить частині другій статті 1 Закону України «Про систему оподаткування» та статті 5 Закону України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій».

Постанова Верховної Ради Криму «Про акцизи» від 29 червня 1994 року суперечить статті 14 Закону України «Про систему оподаткування», статті I Декрету Кабінету Міністрів України № 18-92 від 26 грудня 1992 року «Про акцизний збір» та Постанові Верховної Ради України «Про перелік товарів (продукції), на які встановлюється акцизний збір, та ставки цього збору» від 4 лютого 1994 року.

Постанова Верховної Ради Криму «Про особливості оподаткування фізичних осіб, що займаються підприємницькою діяльністю» від 3 серпня 1994 року суперечить пункту 13 статті 97 Конституції України, частині другій статті 1 Закону України «Про систему оподаткування».

Указ Президії Верховної Ради Криму «Про встановлення додаткових пільг по сплаті державного мита» від 3 вересня 1992 року суперечить статті 5 Закону України «Про державне мито».

Пункти 1, 3 Постанови Верховної Ради Криму «Про заходи щодо державної підтримки друкованих засобів масової інформації Республіки Крим» від 21 липня 1994 року суперечать статті 14 Закону України «Про систему оподаткування» і статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість» № 14-92 від 26 грудня 1992 року.

Пункт I Постанови Верховної Ради Криму «Про приватизацію житла, розміщеного на території цілісних рекреаційних майнових комплексів, що знаходяться в трикілометровій зоні узбережжя Криму» від 11 березня 1994 року суперечить пункту 2 статті 2 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» в частині обмежень лише трикілометровою зоною.

Постанова Верховної Ради Криму «Про управління лісами та лісовими заповідниками, що знаходяться на території Республіки Крим» від 2 квітня 1992 року в частині щодо виключного права власності народу Республіки Крим на землю, її надра, рослинний та тваринний світ, рекреаційні та інші природні ресурси, а так само в частині заборони вилучення їх із компетенції Республіки Крим суперечить статтям 6, 11, 12, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 77 Лісового кодексу України, статтям 1, 4, 13, 14, 19, 31, 32, 33, 34, 72, 74, 77 Земельного кодексу України, статтям 4, 5, 8, 12, 33, 52 Закону України «Про тваринний світ».

Частина друга статті 2 Закону Республіки Крим «Про плату за землю» від 27 грудня 1991 року із змінами від 26 березня 1993 року суперечить статті 1 Закону України «Про плату за землю» в частині справляння плати при відведенні земельних ділянок.

Закон Республіки Крим «Про внесення змін до Закону Кримської АРСР «Про порядок надання та вилучення земельних ділянок в трикілометровій зоні побережжя» від 21 травня 1993 року в частині встановлення виключного права Верховної Ради Криму на вирішення цих питань суперечить статтям 1, 4, 13, 14, 19, 31, 32, 33, 34, 74 Земельного кодексу України.

Пункти 4.2, 4.3 Постанови Верховної Ради Криму «Про екологічну обстановку, пов'язану з діяльністю підприємств хімічної промисловості, та невідкладні заходи щодо покращання екологічної обстановки в Криму» від 20 липня 1992 року в частині звільнення окремих підприємств від обов'язкових податкових платежів до Державного бюджету України і спрямування їх в місцевий бюджет суперечать статті 14 Закону України «Про систему оподаткування», статті 1 Декрету Кабінету Міністрів України № 6-93 «Про квотування і ліцензування експорту товарів (робіт, послуг) » від 12 січня 1993 року.

Статті 4, 31, 37, 49 Закону Республіки Крим «Про оренду» від 27 лютого 1992 року суперечать відповідно статтям 5, 8, 9, 18 Закону України «Про оренду майна державних підприємств та організацій»; стаття 12 Закону Республіки Крим «Про оренду» суперечить статті 8 Земельного кодексу України в частині визначення строків надання землі в користування.

Статті 11, 23, 26, пункт «д» статті 27, частина друга статті 36, частина третя статті 37, частина третя і шоста статті 41, частина третя статті 42, частина четверта статті 49, стаття 54, назва і частина перша статті 60, частина перша статті 64, частина третя статті 65 і частина третя статті 66 Закону Республіки Крим «Про охорону навколишнього природного середовища» суперечать відповідно статтям 14, 18, 19, частині другій статті 23, частині третій статті 24, частинам четвертій та шостій статті 33, частині третій статті 26, частині четвертій статті 53, статтям 58, 10, частині першій статті 65, частині третій статті 66 і частині третій статті 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; статті 58, 60 Закону Республіки Крим «Про охорону навколишнього природного середовища» в частині встановлення плати за природні ресурси суперечать також статті 5 Закону України «Про систему оподаткування».

Статті 23, 30, 33, частина третя статті 43, частина шоста статті 43 і частина друга статті 44 Закону Республіки Крим «Про санітарно-епідеміологічне благополуччя населення» суперечать відповідно статті 25 Кодексу законів про працю України, статтям 26, 14, 46 частинам третій і шостій статті 32, статтям 35 і 41 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення».

Статті 3, 4, 5, 6, абзац третій пункту 6.1, пункт 6.2, абзаци п'ятий, восьмий-одинадцятий, тринадцятий-шістнадцятий пункту 6.3, абзаци другий-четвертий, восьмий, дев'ятий пункту 6.5, абзаци третій та четвертий пункту 6.6, абзац четвертий пункту 6.7 статті 6, статті 7, 19 Закону Республіки Крим «Про освіту» суперечать відповідно статтям 4, 6, 9, 10, 11, 12, частині другій статті 27, статтям 24, 25, 28, 29, 31, 32 [illegible], частині третій статті 40, статт[illegible] 41 Закону України «Про освіту».

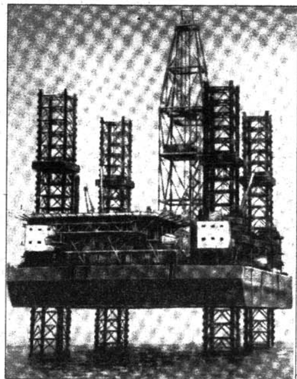
Пункт 2 Тимчасового положення «Про Республіканську раду з питань телебачення і радіомовлення» суперечить статтям 4 і 5 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Частина друга статті 4 (щодо заборони на створення структурних осередків політичних партій на підприємствах будь-якої форми власності, в установах, організаціях), частина друга статті 6, частина третя статті 7, частина третя статті 8 (щодо встановлення Верховною Радою Криму пільг щодо оподаткування), частина дев'ята статті 15, частина друга статті 26 і частина перша статті 27 (в частині встановлення відповідальності за порушення законодавства про об'єднання громадян, посадових осіб державних та громадських органів) Закону Республіки Крим «Про об'єднання громадян» суперечать відповідно частині другій статті 4, частині другій статті 6, частині третій статті 7, частині третій статті 8, частині восьмій статті 15, частині другій статті 26 і частині першій статті 27 Закону України «Про об'єднання громадян»; крім того статті 11, 12, 15 Закону Республіки Крим «Про об'єднання громадян» (обов'язковість належності до громадянства Криму) суперечить Закону України «Про громадянство».

Продовжуючи тему

Чи достатньо в наших надрах нафти і газу?

Нещодавно наша газета опублікувала статтю Л. Менжуліної «Чим пахнуть нафта та газ України» («ГУ» 1 листопада 1994). У ній автор, посилаючись на Національну програму досліджень і використання ресурсів Азово-Чорноморського басейну, стверджує, що вони пахнуть великими грошима і економічною свободою. А хто цього не відчув, той або хитрує, або втратив «нюх». З того часу до газети надійшло багато відгуків фахівців цієї справи, які доводять, що Л. Менжуліна має рацію. Сьогодні публікуємо перший із них.

НЕЗВАЖАЮЧИ на стогін урядових осіб з приводу бідності наших надр на газ і, особливо, нафту, на плачі багатьох фахівців нафтогазової галузі, наважуюсь стверджувати, що відповідь на поставлене запитання може бути тільки позитивною. Причому найперспективнішим в Україні є Південний регіон.

Біля половини прогнозованих перспективних ресурсів України саме тут. Ця оцінка базується на дослідженнях, виконаних московськими інститутами ще у вісімдесятих роках. До того ж, на моє переконання професіонала, їхня оцінка занижена не менше, ніж в півтора-два рази. Чому я так вважаю?

В Західному і Східному нафтогазоносних регіонах коефіцієнт використання ресурсів складає відповідно 0,47 і 0,57 відсотка. А в Південному регіоні аналогічний показник становить тільки 0,025 відсотка. Тобто цей регіон перебуває на початковій стадії освоєння.

Тож ефективність пошуково-розвідувальних робіт тут, на відміну від двох інших регіонів, неухильно зростатиме. Світовий досвід геологорозвідувальних робіт доводить, що ефективність пошуків нафти і газу в тому чи іншому регіоні завжди зростає до використання ресурсів на 50 відсотків, після чого поступово знижується.

В Південному регіоні найбільш перспективною територією є акваторії Чорного і Азовського морів. Незважаючи на те, що на акваторіях наших морів геологорозвідувальні роботи щодо нафти і газу розпочались ще в середині 60-х років, цей регіон дуже слабо вивчений як геофізикою, так і з застосуванням буріння. Скажімо, в морській частині регіону на сьогодні пробурено тільки 47 пошуково-розвідувальних свердловин, а тому вивченість перспективних територій із застосуванням буріння ледь перевищує 1 лінійний метр на квадратний кілометр.

За світовими стандартами це дуже низький показник вивченості.

ПРОТЕ в акваторії Чорного моря на сьогодні відкрито і розвідано 7 газових і газоконденсатних родовищ, з яких розробляють 3. В Азовському морі виявлено 5 газових родовищ, одне з яких уже розробляється. Причому коефіцієнт «удачі» виявлення нових родовищ на морі становить 0,57 відсотка, що значно вище, ніж у будь-якому районі на суші. І це при тому, що пошуки і розвідка родовищ ведуться весь час тільки однією плавучою буровою установкою. Для порівняння: через два роки після відкриття промислової нафтогазоності Північного моря Англія мала 15 бурових установок.

У той же час, виправдовуючи низькі темпи вивчення і освоєння морських ділянок, наші науковці й виробничники часто посилаються на низьку ефективність пошуків на сухопутній території півдня України. Але тут не враховуються два дуже важливі чинники.

Перший з них полягає в низькому методичному і особливо технологічному рівні пошукових робіт, які одноосібно веде державне геологічне підприємство «Кримгеологія» на значній території суші в Криму і Західному Причорномор'ї.

Суть другого чинника в тому, що фізико-хімічні умови морських надр порівняно з сушею мають певні особливості. Зокрема аналіз історії освоєння перспективних ділянок Світового океану свідчить, що майже в усіх нафтогазоперспективних районах, що займають територію суші і моря, результативність робіт в акваторіях виявилась вищою, ніж на суміжній суші. Крім того, перспективні території акваторій бувають нафтогазоносними або, переважно, нафтоносними. Суто газоносні території в акваторіях морів не зустрічаються. Тому спростовується ще один стереотип, що Азово-Чорноморський басейн нібито містить тільки газові родовища. До речі, в румунському секторі чорноморського шельфу уже відкриті і розробляються 4 нафтових родовища, в російському секторі Азовського моря також виявлені нафтові родовища. Про нафтоносність акваторій наших морів свідчить і наявність невеликих нафтових родовищ на суміжних ділянках суші в Західному Причорномор'ї, Тарханкутському та Керченському півостровах Криму.

Але за останні три роки темпи геологорозвідувальних робіт на Чорному морі замість того, щоб зростати, знизились.

На Азовському морі пошукові роботи не ведуться взагалі. Низьким є й рівень добування газу на морі. А ще не так давно обсяги видобутку газу були майже в 2 рази вищі, ніж тепер.

ЩО ж потрібно зробити, щоб потенційні багатства надр Південного регіону послужили Україні? Насамперед потрібна обгрунтована програма його вивчення і освоєння. Основою цієї програми може стати солідно виконаний проект «Нафта і газ» Національної програми досліджень і використання ресурсів Азово-Чорноморського басейну на період до 2000 року. Головний виконавець цього проекту — науково-виробничий концерн «Укрнафтінвест» — бачить нестандартні шляхи інтенсивного освоєння вуглеводневих ресурсів регіону. Тому навіть за обмежених фінансових можливостей держави, але за умови державної підтримки Національної програми, проекту «Нафта і газ» і його виконавців можна розраховувати на успіх.

Георгій БОНДАРЧУК,
старший науковий співробітник Інституту геологічних наук НАН України, кандидат геолого-мінералогічних наук.

І хмиз стає валютою, якщо за справу береться господар

Шепетівське державне лісове господарство — з категорії лісгоспів, що живуть не за рахунок вирубання і реалізації деревини. Тут, скоріше, навпаки — дбають про відновлення лісових масивів, ретельно утримують наявні фонди. Тільки за рік підприємство посадило більш як 200 гектарів нових масивів, а доглядає понад тисячу гектарів молодняка. Водночас лісгосп проводить велику рекультиваційну роботу.

Для таких справ потрібні неабиякі кошти. Раніше їх виділяла держава. Тепер — ні. Підприємство, очолюване досвідченим лісівником Карлом Бачинським, постало перед вибором: або скорочувати кадри і обсяги робіт, або шукати порятунок.

Довго радилися із спеціалістами, шукали найвигідніші варіанти і відповідних партнерів. І знайшли, як то кажуть, на рівній дорозі. Цією найціннішою валютою поперваз став хмиз, що гнив повсюдно у лісах. Спочатку сконструювали спеціальну січкарню, яка перемелювала отой непотріб, що захаращував масиви. А вже подрібнену масу потім відправляли на деревообробні комбінати в обмін на поліровану тирсоплиту. Нарешті лісівники побачили світло в кінці тунелю. Уявіть собі, тріска дала тільки за 6 місяців 1,3 млрд. крб прибутку.

Та реалізація меблевих напівфабрикатів не розв'язувала повністю фінансових проблем. Господарство дісталося новому керівнику у занедбаному стані: потрібно будувати майстерні, склади, дороги, оновлювати парк машин та обладнання. І для поповнення оборотних коштів у лісгоспі зайнялися виробництвом товарів народного споживання найрізноманітнішого асортименту — від звичайних лопатних держаків та березових віників до власних столярних виробів і заготівок для паркету. А почувши про скруту на шахтах Донбасу, почали терміново виготовляти кріпильні матеріали. Бо і тут побачили обопільну вигоду. Останнім часом взялися за виробництво ще й спеціальних піддонів для експорту продукції Шепетівським м'ясокомбінатом. Теж якась валютна копійка перепаде.

Словом, з приходом на посаду директора Карла Бачинського лісгосп за короткий час став багатогалузевим і технічно оснащеним господарством. Доглядаючи і збільшуючи лісові масиви, тут зайнялися розширенням не тільки виробничої сфери, а й налагодженням підсобного господарства, аби здешевити продукцію своїм підприємствам громадського харчування. Тільки нинішнього року виробили понад 26 тонн м'яса, 10 тонн риби, замаринували три тонни грибів, заготовили 25 тонн плодів та ягід. Тепер харчування в їдальнях, можна вважати, безплатне. До того ж сільгосппродукція власного виробництва продається робітникам за собівартістю. Якщо казати в цілому, то у Шепетівському лісгоспі адміністрація і профком розробили комплексну програму соціального захисту робітників, яка поширюється навіть на тих, хто сьогодні вже на пенсії. А все це стало можливе завдяки зміцненій фінансовій базі. За півтора року господарство отримало майже 10 мільярдів карбованців прибутку.

Безперечно, і їх буцає інфляція, неплатоспроможність партнерів, непомірні податки і таке інше. Але тут, хоч і у лісі, але не дивляться берложні сни. На чомусь втрачають, десь підбирають з-під ніг валюту, але мають позитивний баланс. Та не менше надбання і те, що ліси нині стали чистішими, охайнішими, більшими. І дихають на повні груди.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

Несподіваний ракурс

Ходовий товар — вітчизняні вироби, — стверджує іноземний інвестор

У «Голосі України» (22.12.94) було опубліковано матеріали «круглого столу», де йшлося про іноземні інвестиції в економіку нашої держави. Учасник диспуту, один з керівників СП «Дункан-Київ» — імпортера в Україну споживчих товарів провідних фірм світу, сказав, що з часом вироби саме українських виробників становитимуть у загальному обсязі дистриб'ютерської компанії 90 відсотків. Несподіваний ракурс. Саме з цього і почалася наша розмова з генеральним директором українсько-британського СП «Дункан-Київ» Дмитром Кривошеєнком.

— Так, це правда. І плануємо це зробити вже наступного року. Наші спеціалісти проаналізували ринок і дійшли висновку, що прибуток, який ми зможемо отримати на дистриб'юції вітчизняних товарів, буде досить вагомим. Дев'яносто п'ять відсотків нашого населення живе за стандартами, далекими від стандартів споживачів Західної Європи. Тож найближчі 15—20 років ходовим товаром будуть вітчизняні вироби. Треба орієнтуватися на те, що хоче і може придбати наш середній споживач.

— Які товари маєте на увазі?

— Насамперед, споживчі фасовані товари. Тож уже сьогодні маємо тісні зв'язки зі львівською фірмою «Галичина», яка продукує соки, Львівським маргариновим заводом, кількома виробниками макаронних виробів, цукру, солі, сірників, цигарок тощо. Одне слово, активно співпрацюємо з 15—20 вітчизняними підприємствами.

— Чи є у планах перехід на інший асортимент товарів — скажімо, на побутову техніку тощо?

— Ведемо переговори із львівським «Електроном» та донецьким «Нордом».

— А хіба той же «Електрон» не має своєї мережі фірмових магазинів?

— Має. Але кожен виробник зацікавлений, щоб ця мережа була якнайширша. Нині в Києві 2—3 фірмових магазини «Соні», але апаратура цієї фірми продається ще у десятках магазинів не менш успішно. Це вигідно і виробникам, і дистриб'ютерам, і споживачам.

Прискіпливий читач може запитати: в чому ж несподіваний ракурс? Справа в тому, що «Дункан-Київ» було створено у грудні минулого року як СП з кваліфікаційною іноземною інвестицією близько 60 тисяч доларів. Сьогодні ця частка становить 200 тисяч, а найближчим часом вона зросте до 500, а то й до 1 млн доларів. Так-от, головна мета фірми — створити в Україні широку дистриб'ютерську мережу, яка з'єднувала б виробника і споживача. Поперваз ішлося про виробника імпортних товарів, а нині вже й про українського. І без цілої низки посередників-перекупників, які тільки ціну наганяють.

Отже, з допомогою іноземного капіталу формується альтернативна система постачання товарів. Мається на увазі альтернатива до тієї системи оптової торгівлі, яка існувала досі. Та й існує, але вже маючи під боком конкурента. До речі, якщо поперваз «Дункан-Київ» працював з приватними точками роздрібної торгівлі (до обов'язків фірми входить доставка товару від виробника безпосередньо до торгової точки), то тепер починає працювати із держсектором торгівлі.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Дозвольте не погодитись

А ІСТИНА ДОРОЖЧА!

Працівники управління лісового господарства Закарпатської області з увагою та ретельним аналізом прочитали статтю А. Бобко «Ліс усім друг, та істина дорожча», надруковану в газеті «Голос України» від 19 жовтня 1994 року.

Шановний автор підкреслює, що проблема відокремлення державної лісової служби від лісокомбінатів — штучна, «уявна» і надумана. Проте замовчує той факт, що, починаючи з 1989 року, колишні державні лісопромислові комплекси декілька раз змінювали форму власності, від оренди до повного викупу державного майна, створили акціонерні підприємства, а державну лісову охорону самовільно перетворили у відомчу. Не задумався вчений-лісівник над тим, що нині акціонери-лісокомплекси безцеремонно користуються державними коштами, які їм виділяє держбюджет на утримання лісових «слуг» та ведення лісового господарства, обсяги якого, здебільшого, не виконуються. Яку країну світу може навести автор для прикладу, де приватний власник отримує безкоштовно деревину від рубок проміжного користування, сплачує символічну плату за деревину від рубок головного користування, не вкладає жодного цента в лісове господарство від власних прибутків та ще й отримує від держави кошти? Яка країна світу отримує лісовий дохід у розмірі третини від того, що вкладає? Про які економічні підходи в ринкових умовах веде мову автор?

Прикро читати, як з легкістю нібито сторонньої від лісового господарства людини А. Бобко відзначає, що «уявна» потреба відокремлення лісового господарства від лісозаготівельного, деревообробного та меблевого виробництв настала тільки з виходом Лісового кодексу України (1994 рік). Упевнені, що автор згаданої статті — дипломований інженер лісового господарства, кандидат сільськогосподарських наук, один з керівників структурного підрозділу відомства «Укрлісроект» у минулому — достеменно знає стан справ ведення лісового господарства у Карпатах, а тим більше володіє достовірною інформацією про динаміку лісового фонду за останні десятиріччя, впродовж яких панує «кубометровий» підхід у використанні лісових ресурсів.

Проте автор статті, напевно, вважає своїм професійним обов'язком відгукуватися за долю зеленого друга в залежності від того, у якому відомстві йому доводиться працювати. Хіба не цим можна пояснити те, що, будучи провідним спеціалістом системи «Укрлісроекту», А. Бобко сприймав як належне і поділ лісів у Закарпатській області на групи відповідно до народногосподарського значення, і обгрунтований розмір розрахункової лісосіки в лісах області, і її неодноразове зменшення, продиктоване реальним станом лісового фонду, який за останні 40 років зазнав значних змін у бік погіршення. Та з переходом в іншу державну установу всі ці постулати виявились незручними для використання, і тому автор вказаної статті, керуючись наявним у нього багажем знань та досвіду, вирішив спрацювати на формування громадської думки у державному масштабі. Хотілось би вірити, що стаття написана не за спеціальним замовленням. Але спрямована вона на загальмування ходу реформи у лісовому господарстві Закарпатської області зокрема, і Карпатського регіону в цілому.

Терниста дорога фахівців лісового господарства у хащах реформ лісогосподарського виробництва почалась ще у 80-х роках, з того часу, коли зрозуміли — від начальника управління до лісника, — що зосередження в одних руках ведення лісового господарства та заготівельної і переробної галузей — безвихідь. Першим документом державного значення з приводу відокремлення лісового господарства у Карпатському регіоні від лісового комплексу було рішення виїзної комісії Верховної Ради Української РСР з питань екології та раціонального природокористування «Про стан ведення лісового господарства і дотримання природоохоронного законодавства лісовими підприємствами і організаціями в Карпатському регіоні» від 25 жовтня 1992 року № 06-9/2-4. Цим рішенням, поряд з пропозицією щодо створення на базі Мінлісгоспу єдиного органу управління лісовим і мисливським господарством, особливу увагу було звернуто на формування бази для виготовлення лісогосподарської, лісозаготівельної техніки, машин та устаткування для глибокої переробки деревини і недеревної продукції лісу, а також спеціалізованої виробничої бази для спорудження доріг у лісах Карпат.

Будівництво останніх та забезпечення сучасними технологіями лісозаготівельної і переробної галузей є визначальними і сьогодні. Без цього ніякий екстенсивний шлях збільшення розрахункової лісосіки, як пропонує автор статті, за рахунок використання лісів I групи і переходу на вік рубки не за технічною, а за кількісною стиглістю не може привести до поліпшення становища.

Автор статті закликає нас рівнятись на Європу щодо обсягів використання деревини з гектара лісової площі, свідомо уникаючи при цьому порівняння технологій заготівлі і сітки лісовозних доріг у нас і в Європі. Для читачів газети повідомимо, що сітка доріг у лісових масивах Швейцарії сягає 10,5, Словаччині — 3;2, тоді як у Закарпатській області тільки 0,6 кілометра на 100 га лісової площі.

Складається враження, що автор ніколи не був на лісосіках у згадуваних ним державах і ніколи не бачив технології лісозаготівель в умовах Українських Карпат. Тож наведемо приклади: у Східно-Словацьких лісах максимальна віддаль тракторного (колісного) трелювання складає 300 м, а в Закарпатських комплексах середня віддаль (гусеничного) трелювання — 1,2 км, максимальна — до 5 км. За повного бездоріжжя, без канатно-підвісного обладнання, а одними тільки важкими гусеничними тракторами нас можна порівняти хіба з країнами СНД, а не з технологічно розвинутими державами. Нам би дуже хотілося «рівнятися» на технологічно оснащеного лісокористувача, але, на жаль, «маємо те, що маємо». А маємо дуже мало — сокирку і сапку власного виробництва, а на все інше їздимо подивитися за кордон. Тож, напевно, пора поставити державний заслін перед безалаберним споживацьким ставленням до лісу. І може тоді всі мінпроми, мінмаші та інші «міни» задумаються, як створити власну технологічну базу для лісозаготівель, і перестануть плакатися, що тільки в комплексі можна надійно охороняти і оберігати ліси, бо це фактично зберігає за лісопереробниками право абсолютного володіння ними, без будь-якої відповідальності.

Цілком погоджуємось з автором, що в лісі може господарювати той, хто вміє і хоче це робити. Але автор чомусь стоїть не на боці господаря, а захищає «цапа» в особі лісопромислових підприємств, які в багатьох випадках очолюють (тобто є господарями) керівники, далекі від лісового господарства.

Автор статті в категоричній формі заявляє, що «за будь-яких умов недоцільно руйнувати лісопромисловий комплекс у Карпатському регіоні». Але в чому бачить автор руйнування? У тому, що державні органи влади повинні управляти лісами згідно з Лісовим кодексом України, здійснювати чіткий контроль через державну лісогосподарську службу за виділенням та використанням лісосировинних ресурсів, забезпечувати державний підхід у веденні лісового та мисливського господарства.

Де логіка людей, котрі за будь-яких умов хочуть зберегти все як є? Тобто в лісовому комплексі Закарпаття президент чи голова правління акціонерного підприємства або фірми, обраний акціонерами, є розпорядником державного лісового фонду, має у підпорядкуванні державну лісову охорону, користується державним бюджетом. Такий кавардак не снився навіть Остапу Бендеру. Пора, нарешті, зрозуміти: це — не руйнування, не пошук засобів гальмування реформ, а елементарне наведення порядку у власному домі. І дай, Боже, цього всій нашій державі.

Не хотілось би образити шановного пана Бобка, але, звертаючись до громадської думки з тим, що істина дорожча, варто було б тільки глибоко розібратись у відносинах, які є у комплексних підприємствах, проаналізувати реальний стан справ у лісовому господарстві і зрозуміти просту істину: для того, аби урівноважити інтереси обох сторін, на терези кладуть однакову вагу. Захищаємо «зеленого друга» не для нагнітання протистояння і напруги між тими, що вирощують і доглядають ліс, та тими, що ведуть лісозаготівлі. А для встановлення рівних умов для тих, хто здійснює державну лісову політику, і для тих, хто користується лісовими ресурсами. Істина дорожча від дружби.

А нам знову пропонують збільшити обсяги рубок сироростучого лісу, і це тоді, коли ще не усунуті прорахунки лісогосподарських підходів 50-х років, що виражено у глибокій зміні вікової структури лісового фонду в бік погіршення. Так, у 1946 році стиглі та перестійні насадження області становили 53 відсотки від покритої лісами площі, а на початку 60-х років вони розмістились тільки на 27 відсотках вказаної площі. Створений тоді лісовий комплекс, безперечно, виконував позитивну роль у веденні лісового господарства у порівнянні з п'ятдесятими роками. Однак вона була такою лише до кінця 60-х років, поки не далася взнаки основна суперечність між технічною можливістю обсягів переробки деревини та виробництва меблів і потенційною можливістю забезпечення деревною сировиною.

Йдучи шляхом сировинного, а не екологічного використання потенціалу лісів області, комплекси вимушені були вишукувати резерви покриття дефіциту деревини для своїх виробництв при кожному черговому зменшенні розрахункової лісосіки. Такі резерви частково, на жаль, були знайдені за рахунок проміжного користування, особливо санітарних рубок. Це зумовило розрідження насаджень, значну виборку запасу ще до рубки головного користування. Саме тому зараз в лісовому фонді області запаси на 1 гектарі стиглих насаджень, що підлягають головній рубці, на 20—30 кубометрів нижчі, ніж у пристигаючих, які на один клас віку (10—20 років) молодші.

Наслідки ведення лісового господарства під егідою споживачів деревини можна виразити двома інтегрованими показниками: глибокою зміною вікової структури, що призвело до значного омолодження лісів і послаблення їхньої екологічної функції, та інтенсивнішим, ніж за нормативними, використанням сировинної бази насаджень, що формуються.

З наведеного вище з повною однозначністю випливає, що ні про яке зростання інтенсивності експлуатації лісів шляхом надуманого збільшення розрахункової лісосіки не може бути й мови. Ця істина відома на всіх державних, наукових та виробничих рівнях. І нічого рівнятися зараз на країни Європи, де з одного гектара беруть 3—4 і більше кубометрів деревини. А чому шановний А. Бобко не робить такі порівняння у 50-ті роки? Тоді у нас з одного гектара в окремих підприємствах брали 10 і більше кубометрів. От сьогодні й вимушені задовольнятися тим, що залишилось.

Інша справа, що нині склалась така ситуація, що навіть нормативно відпущені обсяги деревини, починаючи з 1991 року, в області не освоюються. А причини іт ж — відсутність технології заготівель та транспортування деревини з гір. Катастрофічно мало лісових доріг, які з 1946 року в новій нарізці не будувались. Споруджені раніше, у результаті безгосподарного їх утримання, стали непридатними, а значна їх частина зруйнована частими стихійними лихами. Розібрані майже всі вузькоколійні дороги. І все це наслідки комплексного господарювання.

Судіть самі, про яке збільшення розрахункової лісосіки зараз можна дискутувати, коли станом на 1 жовтня нинішнього року з 1282 тис. куб. м нормативно відпущеної по області деревини на корені освоєно тільки 600 тис. куб. м.

Все, що можна було взяти, вже взято, і навіть з нарізки лісосік майбутніх років. Далі, без будівництва доріг і технологічного забезпечення лісоексплуатації, можна прогнозувати не збільшення, а зменшення обсягів рубок сироростучого лісу, який так потрібний державі.

Іван ФЕДУРЦЯ,
начальник Закарпатського управління лісового господарства;
Іван ПЕЧЕР, головний лісничий;
Володимир КІЧУРА,
начальник відділу,
кандидат сільськогосподарських наук.

Село

Сьогодні чай без цукру. А завтра?..

Вінниччина, що, відомо, є найбільшою бурякосіючою областю в Україні, нинішнього року матиме цукру менше, ніж торік, — приблизно на 100 тисяч тонн. Недобір продукції, як і слід було чекати, одразу ж дався взнаки. У магазинах, де нещодавно цукор продавали практично без обмежень, з'явились списки покупців, на кожного з яких встановлено норми відпуску: для міських жителів — один кілограм, сільських — 700 грамів. І це, зважте, на... три місяці.

Любителі солодкого чаю можуть податися на ринок. Там цукор завжди є. Навіть за сьогоднішньої скрути спритні продавці збувають його у звичний спосіб — мішками. Ціна — відповідна: 50-кілограмовий мішок «тягне» на два, а подекуди й на три мільйони крб.

В асоціації «Вінницяцукор» причину солодкої «гіркоти» пояснюють просто: не було сировини — нема й цукру. З урожаю 220 ц з гектара (саме стільки в середньому зібрано нинішнього року) особливо не розженешся. Ось чому вже в середині жовтня закінчили виробничий сезон 7 із 39 цукрозаводів. Через місяць до них додалося ще дев'ять підприємств. І це при тому, що раніше цукровари працювали, як правило, протягом грудня, а то й частково в січні.

Не справдилися сподівання спеціалістів і на цукристість коренів, що могло б, звичайно, вплинути на збільшення виходу продукції. На жаль, тільки на трьох підприємствах зуміли максимально взяти цукор (вихід продукції на них становить від 14,7 до 14,2 відсотка), решта... Додайте до цього, що сировина, особливо наприкінці збирання, надходила не найкращої якості — з надмірною кількістю домішок, частково підмороженою, згадайте про суто виробничі біди переробників — і стане зрозуміло, чому чай дехто з вінничан питиме несолодким.

І все ж, як повідомив недавно голова облради Микола Мельник, в області активно взялися за відродження слави «цукрового Донбасу». Нічого дивного: цукор сьогодні — це той продукт, з допомогою якого можна робити погоду в економіці. Тому вже наступного року його виробництво передбачено збільшити принаймні вдвічі. А в перспективі у три-чотири рази. Насамперед завдяки інтенсивним технологіям, під які вже відведено третину бурякових площ.

На окремих з них працюватимуть справжні господарі. Як уточнив далі голова облради, частину землі, де вирощуватимуть цукристі, вирішено передати в оренду спеціалістам з Німеччини. До речі, німці взялися також провести реконструкцію Вінницького насіннєвого заводу, який забезпечує насінням 10 областей України і Молдову. Фірма КВС виділяє для цього 50 млн. німецьких марок. Гадаю, робить це з легким серцем — на початку століття, у 1900 році, саме її спеціалісти збудували це підприємство.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Наука

ЗА КОРДОНОМ — ДОБРЕ, А ВДОМА — ЛІПШЕ

Міжнародний науковий фонд та перспективи фундаментальної науки в Україні

В умовах зростання економічної кризи терміновий пошук шляхів порятунку фундаментальної науки в Україні став важливою життєвою проблемою. 1993 року реальні витрати (з урахуванням інфляції) на наукові дослідження з усіх бюджетних джерел фінансування в розрахунку на одного наукового співробітника скоротилися порівняно з 1992 роком майже у 6 разів. Через скорочення обсягів виробництва та падіння платоспроможності підприємств частка робіт, фінансованих замовниками, зменшилась у загальному обсязі витрат на наукові дослідження в системі Національної Академії наук України (НАНУ) з 50 до 11 відсотків. Чисельність працюючих у наукових установах НАНУ скоротилась на 4,5 тисячі. На третину зменшився випуск наукової літератури, удвічі — кількість проведених конференцій. Сотні талановитих людей, в основному молоді (наше майбутнє!), вже там, за кордоном, уже працюють на американську чи німецьку, а не на українську науку. Тим часом в Україні зарплата навіть визнаного вітчизняного вченого у світових цінах нижче допомоги, яку отримує американський безробітний.

Цього року фінансування науки з державного бюджету знову зменшилося, різко погіршилось забезпечення приладами, реактивами, обладнанням, зарубіжною науковою літературою, пекучою проблемою наукових установ стала навіть оплата опалення та електроенергії.

Тому залучення для підтримки української науки зарубіжних джерел фінансування безумовно заслуговує особливої уваги та тверезого аналізу. Адже це — складний чинник, що має як негативний, так і позитивний аспекти. Ми всі стикаємося насамперед з психологічно-емоційною перешкодою. Це страх, який десятиліттями вбивали в нашу свідомість і який, очевидно, перейшов у наші гени, і водночас амбіції: сприймаємо як приниження нашої гідності те, що ми, які ще кілька років тому самі надавали різноманітну допомогу багатьом країнам Східної Європи, Азії, Африки та Латинської Америки, тепер вимушені шукати долари для виживання. Але ж треба дивитися правді у вічі і чесно оцінювати міру нашого зубожіння.

Більшість наукової громадськості з розумінням і вдячністю сприйняла звістку про створення Міжнародного наукового фонду (МНФ) — приватної американської благодійної організації, заснованої відомим філантропом Джорджем Соросом у грудні 1992 року з метою підтримки фундаментальних природничих наук у колишньому СРСР. Треба наголосити, що до складу Виконавчого комітету, який керує діяльністю Фонду, входять видатні вчені як США, так і колишнього СРСР. Очолює комітет лауреат Нобелівської премії професор Дж. Уотсон, а Україну представляє відомий генетик академік Ю.Глеба.

Для реалізації програм МНФ виділено 100 мільйонів доларів США, з яких в Україну фондом спрямовано близько 10 мільйонів. Для порівняння варто вказати, що весь обсяг витрат на науку в системі НАН України становив у 1993 році (в перерахунку на долари США) близько 20 мільйонів доларів, у тому числі з державного бюджету — близько 14 мільйонів. На кошти МНФ здійснювались індивідуальна матеріальна підтримка активно працюючих вчених (її отримали понад три тисячі українських науковців), фінансування поїздок українських вчених з доповідями на міжнародні наукові конференції, підтримка наукових бібліотек, розробка сучасної системи телекомунікацій.

Але основна програма МНФ — програма надання довгострокових дослідницьких грантів на підтримку наукових досліджень світового рівня в галузі природничих наук. Умови цієї програми, як і аналогічних, — хоча значно менших за масштабами, — програм інших фондів (Європейського співтовариства, медичного інституту Говарда Х'юза та інших), подібні до національних програм фінансування науки в США та Західній Європі. Форма заявок для участі у конкурсі МНФ розроблена на базі форм, що застосовуються Національним науковим фондом США, який щороку розподіляє на конкурсній основі понад 3 мільярди доларів на фінансування досліджень американських учених.

Зауважимо, що фінансування науки через гранти на виконання конкретних проектів є в більшості країн загальноприйнятим методом, але тільки тепер він починає застосовуватись у нас (в нашій науці, як і в інших сферах життя, більш звичний адміністративний розподіл бюджетних асигнувань, не завжди узгоджений з результативністю досліджень).

Треба відзначити кілька принципових моментів. Більшість західних благодійних фондів витрачає кошти, що призначені для України, в основному на фінансування проектів іноземних організацій із залученням до реалізації тих проектів певної кількості українських фахівців. На відміну від такої практики, МНФ спрямовує виділені кошти в повному обсязі безпосередньо в Україну, а обов'язковою умовою одержання гранту МНФ є робота дослідника в основному в нашій країні. Він не може одержати фінансову підтримку фонду, якщо працюватиме тривалий час, скажімо, у західній лабораторії. Це по-перше.

По-друге, фонд не претендує на інтелектуальну власність за результатами досліджень, яка належить виключно вченим. Це положення, встановлене статутними документами МНФ, свідчить про некомерційний, благодійний характер діяльності фонду.

По-третє, науковий проект, який подається українськими вченими для одержання гранту МНФ, проходить ретельну експертизу та повинен бути високо оцінений міжнародною науковою громадськістю. Отже, головну роль в оцінці відіграє об'єктивний науковий аналіз, а не те, що ми самі про себе думаємо або що про нас думають наші владні структури.

Ці три принципових положення мають, на наш погляд, винятокове значення, яке набагато перевищує психологічну гіркоту. Ми повинні чітко розуміти основну мету діяльності МНФ та інших західних фондів у нових незалежних державах — збереження інтелігенції як однієї з рушійних сил демократичного розвитку, що не дають можливості постоталітарному регіону перетворитись, за висловом Дж. Сороса, на «чорну дірку», здатну проковтнути світову цивілізацію. Хоч як це прикро, але виходить так, що зарубіжні фонди більше занепокоєні збереженням та підтримкою нашого потенціалу, ніж наша власна держава.

У межах програми довгострокових грантів МНФ було подано та розглянуто понад 2100 проектів наукових досліджень українських вчених. На конкурсних засадах відібрано 322 кращих, які отримали фінансову підтримку на загальну суму чотири мільйони американських доларів. Загалом приблизно чверть українських вчених, які працюють у фундаментальній науці, одержать підтримку фонду (приблизно така ж частина американських дослідників одержує гранти Національного наукового фонду США).

Звичайно, зарубіжні фонди — ще не гарантія виживання, але для експериментальних наук, приміром, біології, це тепер чи не єдина можливість продовжити дослідження. Бо інших джерел для одержання валюти у нас немає. А без конвертованої валюти ми не матимемо жодного реактиву, жодної центрифуги чи сучасного мікроскопа, жодного наукового журналу. Тому вже в найближчому майбутньому перед нами питання стоятиме однозначно: боротися за гранти зарубіжних фондів.

Часом доводиться чути критичні зауваження: мовляв, широке ознайомлення зарубіжних фахівців з проектами українських вчених призведе до втрати країною її наукового потенціалу та пріоритету. Така критика (якщо вона не є просто політичною спекуляцією) грунтується на нерозумінні суті фундаментальної науки, досягнення якої завжди стають загальнолюдськими надбаннями. До речі, за умовами конкурсів МНФ оцінка проектів базувалась значною мірою на попередніх авторських роботах, які на час подачі проекту були вже опубліковані в провідних вітчизняних чи зарубіжних наукових журналах. А проекти прикладного характеру, пов'язані з розробкою нових технологій, можливими комерційними або військовими застосуваннями, не приймались до розгляду, відхилялися ще в Києві експертами Українського представництва МНФ.

Проблема полягає якраз у протилежному: українську фундаментальну науку на Заході знають недостатньо. Її майже не знають як науку українську, в кращому разі — про неї говорять, як про частину союзної науки, яку завжди репрезентувала Москва. Саме конкурс МНФ став добрим — а почасти і першою — нагодою для ознайомлення провідних західних фахівців — експертів фонду — з науковим доробком українських учених. Таким чином, програми МНФ сприяють інтеграції України в наукове співтовариство, зрештою, до світової цивілізації.

Зважаючи на важливість програми довгострокових дослідницьких грантів, Дж. Сорос звернувся з пропозицією до Президента України щодо подальшого спільного фінансування програми до кінця 1995 року на паритетних засадах з урядом України. Механізм такого фінансування визначено угодою між Урядом України та МНФ. Такі самі угоди існують між МНФ і урядами Росії та країн Балтії, що раніше, ніж Україна, почали процес входження в міжнародні структури. Між іншим, це сприятиме реальному запровадженню в нашій державі системи фінансування науки на базі державних і недержавних грантів, як це робиться в цілому світі.

Дж. Сорос готовий зробити значні внески до фінансування науки в цих країнах, котрі роблять практичні кроки до розвитку своєї фундаментальної науки як невід'ємної частини світового наукового співтовариства, хоча в умовах економічної кризи незданті самостійно спрямувати на це необхідні кошти в повному обсязі. Досвід такого співробітництва буде надзвичайно важливим для збереження нашої науки на рівні, гідному майбутнього України як розвинутої світової держави.

Платон КОСТЮК,
віце-президент НАН України, академік;

Анатолій КОЧУБЕЙ,
доктор фізико-математичних наук.

«До Немирова — по іони»

Повертаючись до надрукованого

Стаття під такою назвою («ГУ» за 05.10.94 р.) викликала інтерес читачів, які звертаються до редакції та керівництва санаторію «Авангард», що на Вінниччині, з проханням додатково висвітлити деякі аспекти. Це цілком зрозуміло, бо мова про найбільший скарб — ЗДОРОВ'Я, — і ніхто не хоче помилитись, коли вибирає оздоровницю для його підтримання та відновлення (медичної реабілітації).

Редакція попросила Ю.Ладубу, головлікаря «Авангарду», на базі якого у вересні відбулась I Всеукраїнська конференція на тему «Актуальні проблеми медичної реабілітації», відповісти на питання, що цікавлять читачів.

— Юрію Миколайовичу, зі статті, яка збудила читацький інтерес, відомо, що в розпорядженні ваших медиків є найновітніша медико-діагностична апаратура американського, німецького, тайванського виробництва, та унікальна природна оаза іонізованого повітря, що сприяє одужанню за будь-якого захворювання. Але люди запитують, які конкретно недуги лікують в «Авангарді», з якими діагнозами лікарі можуть рекомендувати хворим немирівську оздоровницю. Та ще, чи є у вас досвідчені спеціалісти? Адже відомо, що вони завжди зосереджувались у великих центрах.

— Щодо діагнозів. Їх кілька десятків. Довелося б довго перелічувати. Тому назву лише основні напрями. Насамперед, хвороби органів кровообігу (ревматизм, пороки та ішемічна хвороба серця, міокардити, гіпертонія, гіпотонія, дистонія та ін.). Далі: хвороби периферійних судин (атеросклероз, варикозне розширення вен, тромбофлебіт, діабетична ангіопатія та ін.). Також: хвороби нервових корінців і сплетінь, нервів, нижніх і верхніх кінцівок; кістково-м'язової системи; органів дихання; патологія печінки, нирок, сечового міхура та ін...

Нині база розширюється. Починають діяти відділення пульмонології Республіканського науково-дослідного інституту реабілітації та курортології, а також відділення неспецифічних захворювань легенів, бронхіальної астми... Хворих з такими діагнозами раніше в основному лікували у Криму.

І, нарешті, ще одна новина. Оздоровниця стає після конференції мовби полігоном для науково-дослідних робіт в галузі медичної реабілітації. Санаторій отримав статус клінічного.

— Отже, результати найновітніших досліджень і методик в галузі вітчизняної і світової медицини використовуватимуть в «Авангарді» без зволікань?

— Саме так. На дослідницьку і практичну лікувальну роботу виділено чималі кошти. Бо матеріальна база (п'ять спальних затишних корпусів, великий лікувальний корпус у колишньому князівському палаці, півсотні кабінетів, унікальна апаратура) у нас добра. А щодо спеціалістів, то ми чи не єдина в Україні оздоровниця, яка діє в одному парку, як то кажуть, «через тин» з центральною райлікарнею, яка в колишньому Союзі виборювала перші місця у всесоюзних змаганнях. Я сам там чимало попрацював. У нас чудові практики, до яких майже щодня наїздять і професори. Адже до нас лише 45 кілометрів од Вінниці, де медичний інститут імені Пирогова, один з найстаріших в країні. До речі, ректор інституту, президент Української асоціації керівників медвузів Василь Мороз — наш земляк, мати якого живе в селі, за 5 кілометрів од санаторію.

— В санаторії не випадково, мабуть, відкрили філію своєї аптеки народні лікарі Зубицькі, у якій не менший вибір препаратів, виготовлених з лікарських рослин, ніж у їхній базовій аптеці у Києві.

— Це закономірно, бо навколо — багато цілющих трав. Відпочивальники самі збирають їх для себе, особливо на схилах історичних Валів скіфського періоду.

— На базі санаторію діє обласний реабілітаційний центр для дітей, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. А ми мали зустріч з дітьми з Чернігівської та Житомирської областей. У книзі відгуків побачили записи білоруських і київських учителів і дітей. То це мовби міжобласний республіканський центр?

— Можна й так... Ми оздоровили 7,5 тисячі дітей, які приїжджають цілими класами, а то й школами, разом з педагогами. А цього року почало діяти реабілітаційне відділення матері і дитини.

— І, нарешті, Юрію Миколайовичу, про порівняно нижчі ціни на путівки та краще, ніж у багатих оздоровницях, чотири-п'ятиразове лікувальне (на замовлення!) харчування. Як видно з листів до вас і з дописів наших читачів це особливо цікавить. Як вдається цього досягати за нинішніх скрутних умов?

— Щодо цін, то вони нижчі там, де майже немає сезонних перепадів у заїздах. У нас баланс протягом року позитивний. Це непроста робота. А ще більше енергії і, я сказав би, творчості вимагає організація харчування. Особисто я щовечора сідаю разом з Миколою Білоконем (який уже багато літ обіймає посаду, що називається «завідувач складів», але фактично є заворгом постачання, знає можливості господарств і підприємств навколишніх районів, кон'юнктуру ринку, ціни) і розробляємо, так би мовити, тактику й стратегію: де, що, як і на коли закупити?

— І за яку ціну... Це, зрозуміло, тактика. А стратегія?

— У нас протягом майже цілого року свіжі продукти. Але ціни, приміром, на яблука в сезон збирання, значно нижчі, ніж сьогодні. Так і з овочами. Для цього ми маємо великі сховища. А з м'ясом... Раніше ціни не змінювалися протягом цілого року. Тепер вони ринкові. Тому ми взяли в оренду холодильник на 6 тонн, де зберігаємо продукти.

Хай це буде жарт, але й смачні обіди не в останню чергу є причиною вдячних записів у книзі відгуків.

— Але в кожному жарті, як то кажуть, є доля правди. Тих записів багато. Дякують і лікарям, і всьому персоналу. Навіть у віршах, навіть називаючи санаторій «Благословенна свята обитель»... Дякуємо і ми вам за бесіду.

Бесіду провів
Іван ВАЛЬКО,
спецкор «Голосу України».

МІНІСТЕРСТВО-НЕРВ

Інтерв'ю впродовж дня

Аркадій Єршов — один з тих, хто залишився у складі нового Кабінету міністрів із попереднього. Це міністр соціального захисту населення. Мабуть, у жодному з міністерських крісел жоден з міністрів не почуває себе затишно — такий неспокійний, нервовий нині час. Час затягування пасків. Але кожен у своєму міністерському кріслі звисока промовляє: «Ми — не соцзабез». І це справді так. Соцзабез — не голий розрахунок й економічна вигода, це на додачу ще й людяність, долі, нерви, хвороби. І хоч тепер це не «соцзабез», а «соціальний захист» — різниці для народу, котрий сподівається, нема ніякої, принципово. Кажуть, що краще давати, ніж просити. Краще — коли є що давати. Так-от, усе, що «соц», залишається турботою і головним болем цього міністерства і жодного іншого. Від нього чекають допомоги, від нього отримують її, а недочікуються — теж від нього, лають його, критикують — також. Це міністерство-нерв. Нерв усього суспільства. Бо воно настільки людяне, наскільки по-людськи може захистити знедоленого.

Аркадій Єршов знає, як. І це його «ноу-хау» викристалізувалося не лише в міністерському кріслі, а й ще до нього, коли працював з людьми в сільському господарстві, а згодом на радянській роботі в Рівненській області, та, врешті, й удома, де найближча людина щодня перемагає себе... Він знає людський біль і намагається потамувати його всім.

Як? Ми того дня зустрілися зранку і провели його разом аж до пізнього вечора.

З восьмої ранку була зустріч з чорнобильцями Київської області. Всі біди, про які йшлося на прийомі у міністра, не перелічиш. Потерпілих від катастрофи на ЧАЕС непокоїли пенсії, соціальні виплати, компенсації за втрату здоров'я, виплати на їхніх дітей. Ця проблема стосується майже трьох мільйонів співгромадян, котрі через цю катастрофу стали клієнтами міністерства на виплати. Сподівання на збільшення допомоги. З нею не солодко, а без неї гірко.

Ще два роки тому затримка з виплатами дошкуляла. Тоді, щоб перерахувати 15 мільйонам пенсіонерів пенсії, витрачали місяць. А тепер на це потрібно лише добу. Секрет простий: комп'ютеризація.

Отже, **наступне питання порядку денного міністра присвячене ходу комп'ютеризації.** Розглядалося воно на короткій нараді всього протягом 30 хвилин. На рівні районів — система вже працює, тепер вона запроваджується в областях і на рівні країни. У Києві вже створено головний і три інформаційно-обчислювальні центри. Міністерство залучило консультантів — керівних працівників державної страхової асоціації державних службовців Німеччини. Пан Ріц і пан Ганшке протягом тижня вивчали на місцях роботу нашої системи, зробили свої висновки, виклали поради.

Півгодини поспіль пенсійне управління міністерства подавало свої пропозиції щодо внесення змін до пенсійного страхування, доповідало про намічені зміни до Закону про статус ветеранів війни та гарантії соціального захисту.

— Нас критикують, — каже Аркадій Віталійович, — що в усіх пенсіонерів однакові пенсії, а люди ж працювали не однаково. Ми ж пенсії нараховуємо за законом, ухваленим Верховною Радою. Ним передбачаються всім однакові пенсії — по три мінімуми. Лише шахтарям і металургам за спеціальним списком професій платять по чотири. Ми багато разів вносили пропозиції хоча б поступово збільшувати пенсії, щоб згодом вийти на прийнятні суми. До нас не прислухаються — нема коштів. 100 трильйонів потрібно, щоб усім одразу забезпечити зароблені пенсії. Аби пенсії виплачувалися соціально справедливо, треба, щоб не держава брала їх на себе, а державні страхувальні компанії. Схематично це може відбуватися так: ви працюєте, сплачуєте внески в державну страхувальну компанію, після досягнення відповідного віку одержуєте вами сплачене у частинах. Кожен платник матиме свій рахунок за номером і відповідно до заробленого отримуватиме. У разі смерті платника цей пенсійний фонд залишатиметься у спадок, скажімо, дітям. Нині практично всі сплачують пенсійний внесок, але розмір пенсії залежить від того, як відрегулює його держава. Якщо ж запровадити запропоновану нами систему, соціальна справедливість торжествуватиме.

А поки що про неї не йдеться. Ведуть мову, щоб виплатити, що можуть. І чи не щомісяця треба щось утрясти. Пов'язані саме з пенсіями на грудень проблеми міністр Аркадій Єршов якраз і вирішував того дня в Мінфіні. **А разом з пенсіями на грудень йшлося про спрямування коштів у протезну промисловість, фінансування будинків-інтернатів. Година в Мінфіні вирішує багато, хоча й далеко не все.**

Нині в системі соціального захисту 280 будинків-інтернатів, які стали притулком майже для 60 тисяч підопічних. Держава не має змоги утримувати їх у повному обсязі. А тому тут пішли шляхом самозабезпечення. Ось що розповів Аркадій Єршов:

— Організували 244 підсобні господарства, маємо майже 11 тисяч гектарів землі, вирощуємо близько 3 тисяч корів, 9 тисяч голів великої рогатої худоби, 30 тисяч свиней. На 75 відсотків м'ясом, на 80 відсотків молоком підопічні забезпечуються з підсобних господарств. Крім того, є 52 майстерні, де шиємо одяг, взуття, білизну. За угодами з промисловими підприємствами організовано випуск нескладної продукції, на чому заробляємо 600 мільярдів карбованців. Ці гроші також ідуть на утримання підопічних.

Особлива увага інвалідам. Для них маємо п'ять санаторіїв, але зрозуміло, стан їхнього здоров'я вже не такий, що лише санаторним лікуванням можна виправити. Багатьом людям потрібні зручні й прості в користуванні протези, допоміжне обладнання тощо. Тому на них і працює десять протезних заводів і науково-дослідний інститут з технології протезування у Харкові. Крім протезів, там виготовляють взуття — по дві пари кожному інвалідові. Щоправда, зізнався міністр, якість його далека від ідеальної, бо що забезпечити підприємства шкірою, що коштами, що навіть клеєм, який постачала Вірменія, а тепер змушені шукати за кордоном, — усе проблеми. Але й у підопічних їх удосталь. Як, скажімо, бути без коляски? За два останні роки обсяг їх випуску зріс на п'ять тисяч, лише на «соцзабезівському» львівському заводі виготовляють їх 18 тисяч на рік, тепер ось «Завод Артема» підключився, а все одно є проблеми.

І розв'язувалися вони також того дня. **З 12-ї до 14-ї години Аркадій Єршов приймав делегацію Баварії з питань надання допомоги Україні в створенні приватних протезних підприємств (в Києві вже таке працює, створюються в Донецьку і Харкові); зустрівся з представниками підприємств Києва, Харкова, Дніпропетровська знову ж таки з приводу збільшення випуску інвалідних колясок; провів обговорення підсумків роботи протезної промисловості за рік.**

Попереду був прийом народних депутатів України. Протягом цієї години Аркадію Єршову довелося детально розбиратися з проханнями депутатів, котрі адресують їм виборці, зокрема щодо перерахунків пенсій, необхідності внесення змін до законодавства, про які ми вже говорили вище, і, звичайно, про забезпечення автомобілями інвалідів.

— Колись, — говорить А.Єршов, — автомобіль «Запорожець» коштував 30 мільйонів карбованців, і ми на рік мали змогу отримати 29 тисяч автомобілів. А тепер «Таврія» коштує 330 мільйонів, фінансування ж залишилося таким само. Тому нинішнього року забезпечили автомобілями 11 тисяч чоловік.

Хоча Запорізький автомобілебудівний завод і не сплачує податки на інвалідні машини, вартість усе одно залишилася дуже великою. Ось така ситуація.

А щодо податків, то Аркадій Єршов розповів депутатам про свою зустріч, що відбулася **трьома годинами раніше з делегацією учасників з'їзду Союзу організацій інвалідів України, товариств сліпих і глухих. Справа в тому, що тепер в уряді і в парламенті намагаються позбавити їхні підприємства пільг з оподаткування.** Якщо так станеться, держава буде змушена брати на повне своє утримання 150 тисяч сліпих і глухих і 300 тисяч інвалідів. А нині, поки їхні виробництва не оподатковуються, вони практично самі на себе заробляють.

Наступною темою для міністра, з 15 до 17 години, була робота з директорами підпорядкованих промислових підприємств щодо налагодження випуску нових виробів, котрі можна освоїти в будинках-інтернатах, санаторіях.

На кожному поверсі цього міністерства наче у торгово-промисловій палаті, виставлено вироби, які виготовляють мешканці інтернатів, асоціації інвалідів. Є у міністерстві і спеціальний фонд інвалідів, який організовує збирання коштів й видачу їх на створення робочих місць для інвалідів. Усе це робиться для того, щоб дати можливість знедоленим людям, допомагаючи одне одному, допомагати й собі виживати. Адже система Міністерства соціального захисту фінансується з бюджету лише на 60 відсотків.

Уже наприкінці дня на прийомі в міністра був начальник Луганського управління соціального захисту Анатолій Мироненко. Знову-таки йшлося про реконструкцію будинків-інтернатів, поліпшення соціального обслуговування самотніх старих громадян. У цьому, до речі, має гарний досвід Миколаївська область. Тут уже протягом двох років проводиться, так би мовити, експеримент. І результати його говорять за те, що подібну систему варто запроваджувати всюди. Цей досвід схвалено і розпорядженням Президента України. А йдеться про те, щоб на рівні району організувати службу соціального забезпечення і соціальних виплат і окремо службу захисту. Остання вирішує проблеми із забезпеченням інвалідів, старих паливом, організовує оранку городів, обслуговування вдома самотніх старих — тобто ця служба має займатися усім комплексом соціальних питань для опікуваної міністерством категорії людей.

— Наші служби й нині обслуговують 500 тисяч самотніх старих удома, — говорить Аркадій Віталійович. — Їх доглядають 30 тисяч соціальних працівників і сестер милосердя. Вони приносять підопічним їжу, допомагають прибирати, виконують багато різних робіт — усього 18 показників. Але ж зарплати в цих самовідданих людей дуже низькі.

Вже після 18-ї міністр разом із своїм заступником вів мову **про компенсації малозабезпеченим квартирної плати та оплати комунальних послуг.** Дехто звертається й за матеріальною допомогою. Та мало що вона зарадить — всього 240 тисяч може виділити міністерство. Тому тут намагаються залучати спонсорів. Скажімо, виділив Агропромбанк «Україна» 300 мільйонів карбованців. Ось і **«ділили» ці кошти** разом з головою комітету ветеранів громадянської і Великої Вітчизняної воєн Яковом Софроновичем Тищенком ці гроші, щоб видати хоча б учасникам двох воєн допомогу.

Потім знов розбиралися з кадрами та фінансами, потім розгляд листів, заяв, документів Президента, уряду, Верховної Ради.

А вже о 21 годині поїхав Аркадій Єршов. Ні, не додому. А в пансіонат ветеранів війни і праці, де мав зустріч з народним артистом України, мешканцем цього пансіонату, ювіляром Володимиром Михайловичем Дальським, який того дня був нагороджений Почесною відзнакою Президента України.

І завтра все спочатку? Знову листоноша принесе листи, знову прийдуть люди. Знову їм тут запропонують склянку чаю з печивом. А буває у дні прийомів по 100—120 чоловік з різних питань. Та це ще нічого. Кажуть, коли Єршов тільки прийшов міністром, на сходах люди ночували. Тепер більшість своїх насущних проблем залагоджують ще на місці. А як не виходить, то сміливці мандрують у столицю.

— Усі вимоги й прохання задовольнити неможливо, — каже Єршов. — Бо закон, на жаль, не завжди задовольняє людей.

Ось тому це міністерство, наче оголений нерв. Але в ньому знаходять сили боротися за життя і виживання. Працею, святами для інвалідів, конкурсами для них, добрим словом, поглядом. Ну хто винен, що таке життя?

Світлана ПИСАРЕНКО.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 26 грудня 1994 р. № 873
Київ

Про підвищення заробітної плати працівників бюджетних установ і організацій

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Підвищити з 1 грудня 1994 р. на 20 відсотків діючі тарифні ставки (посадові оклади) працівників бюджетних установ і організацій соціально-культурної сфери (освіти, науки, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, фізкультури і спорту, архівів), обслуговуючих сільське господарство, ветеринарної медицини, рибного господарства, системи Держкомгідромету, на яких не поширюється дія законів України щодо встановлення середніх ставок і посадових окладів (середньої заробітної плати) на рівні не нижчому середньої (подвійної) заробітної плати в промисловості (по народному господарству).

2. Міністерству праці за погодженням з Міністерством фінансів переглянути з 1 грудня ц.р. розміри тарифних ставок (посадових окладів) робітників наскрізних професій, зайнятих обслуговуванням органів державної виконавчої влади, прокуратури, судів та інших органів.

Прем'єр-міністр України
В.МАСОЛ.
Перший заступник Міністра Кабінету Міністрів України
І.ДОЦЕНКО.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 26 грудня 1994 р. № 869
Київ

Про підвищення розмірів пенсій

Відповідно до Указу Президента України від 18 листопада 1994р. № 684 «Про підвищення розмірів середньодушового сукупного доходу та цільової грошової допомоги малозабезпеченим громадянам» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Збільшити з 1 грудня 1994 р. в 1,2 раза пенсії, призначені органами соціального захисту населення відповідно до Законів України «Про пенсійне забезпечення» і «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» з урахуванням передбачених чинним законодавством надбавок (підвищень), додаткової пенсії та щомісячних компенсаційних виплат у розмірі до 170 тис. карбованців.

Прем'єр-міністр України
В.МАСОЛ.
Перший заступник Міністра Кабінету Міністрів України
І.ДОЦЕНКО.

Дитячим садкам загрожує бездітність

Інспектор дошкільного виховання Луганського обласного управління народної освіти Світлана Лодигіна сказала: «В дитячі садки т пер черг немає. Труднощі з місцями тільки в Артемівському районі міста. Там провадять інтенсивне житлове будівництво, а зведену коробку нового дитсадка «законсервовано» на невизначений строк».

Люди, чиї діти вже не дошкільнята, напевно, могли б вдоволено вигукнути: «Аж нарешті хоч однією проблемою менше!» На жаль, менше стало не проблем — дітей.

Черги до дитячих садків зникли саме тому, що нікому в них стояти: на Луганщині різко скоротилася народжуваність. Мало не за Сталіним виходить: «Немає дитини — немає проблем».

Порівняно з 1991 роком дошкільних закладів в області стало менше на 58. Поменшало і груп у садках, що працюють.

Отже, постає припущення: серед працівників дошкільного виховання — гостре безробіття. Ні, виявляється, кадрів, однак, не вистачає. Причини типові для області. Кого привернула дрібна комерція, а хто хоча й зберігає вірність професії, але робить це за кордоном — у Росії. Наприклад, у близькому до кордону шахтарському місті Свердловську вахтовий метод роботи в сусідній державі приваблює не тільки гірників, а й вихователів дитячих садків. І того у Свердловську не вистачає 80 таких фахівців.

І все ж у дитячих садках нетерпляче чекають на вихованців. Умови тут непогані. Як стверджують керівники-освітяни, загальна криза в країні практично не позначилась на рівні утримання дитсадків; постійні перевірки якості харчування показують, що всі найважливіші продукти діти отримують згідно з нормами.

Зрештою добудують дитсадок і в нових кварталах Луганська. З'являться і тут вакантні дитячі місця. Цього дочекаємося. Хвилює більше ось що: чи дочекаємося конкурсу на «заміщення» цих вакантних місць?

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

ДОВЕСТИ ДО УМА ТЕОРЕМУ ФЕРМА...

Понад триста літ математики світу б'ються над вирішенням однієї «дріб'язкової», але надто захоплюючої задачі — шукають шляхів доведення Останньої (або ще Великої) теореми Ферма. Юрист за освітою, П'єр Ферма пішов з життя 1665 року як один з найвідоміших математиків Європи. Вивчаючи теорію чисел, знамениту давньогрецьку «Математику» Діофанта, Ферма зробив навпроти однієї задачі на полях книги таку помітку: «У мене є воістину дивовижне доведення цього твердження, але поля ці занадто вузькі, щоб його записати».

Ця книга потрапила до рук інших математиків, і звідтоді сотні, тисячі з них намагаються повторити доведення Ферма, здобути не так значну, як престижну премію. У світі, мабуть, нема іншої математичної проблеми, яка б так заворожувала — і не лише математиків. Лише найсвіжіші факти: навесні 1988 року газети світу облетіла сенсація — нарешті у доведенні Великої теореми поставлено крапку. Але скоро німецькі математики розвіяли японський міф. У червні минулого року англійський та французький математики сколихнули світ новою заявою. Були й інші, не такі гучні, повідомлення. Але всі вони поки що не підтверджені математичною експертизою.

Великою теоремою Ферма доцент Харківського технічного університету радіоелектроніки Віктор Трохимович Рябуха захопився ще в шкільні роки, разом з другом дитинства, нині інженером Ігорем Овчаренком. Вони могли днями писати формули на піску. А років через двадцять Віктор Трохимович раптом зрозумів, що у них щось вийшло. Надіслав роботу до Москви, у відомий математичний інститут імені Стеклова. Там порекомендували спершу звернутися до найближчого фізико-математичного центру. Таким був Харківський держуніверситет, туди й звернувся Рябуха 1980 року, та відгуку чекає й по сьогодні. Тим часом розсилав свою працю у всі відомі йому математичні центри Союзу. Звідусіль — могильна тиша. І тільки після листа до ЦК КПРС один з академіків АН УРСР відписав: «Відділення математики і кібернетики АН УРСР у зв'язку з великою завантаженістю плановими роботами не може забезпечити наукову експертизу вашої роботи і вважає подальше листування з цього питання недоцільним».

Втім, у колах математичної еліти України нічого не змінилося й сьогодні. Всі спроби доцента Рябухи і керівництва його університету достукатися в столичні кабінети не увінчалися успіхом. Дехто взагалі натякав «нерозумному» доцентові: куди, мовляв, пхаєшся, ти чужак, не математик, не академік.

Доживши отак до старості й не знайшовши ніякої підтримки на батьківщині, автори надіслали свою ідею в один з найавторитетніших математичних центрів світу — Боннський інститут імені Макса Планка. Як не дивно, німці виявили неабияку зацікавленість. Але й тут не обійшлося без оказії. Одержавши відповідь майже на всі «контрольні» запитання, німецька сторона несподівано перервала листування «у зв'язку з довгостроковим закордонним відрядженням». Що ж, можливо, й там є «велика завантаженість плановими роботами».

А якщо причина — в іншому?

Остання теорема Ферма, наскільки я розумію, може, і не знайде прикладного застосування. Але, крім практичної доцільності, в науці існує першість, престиж, тож поставити крапку в справі Ферма означає одержати визнання країни високих наукових можливостей.

Я далекий від думки, що провінційних інженера та доцента пора ставити в один ряд із знаменитим Ферма. Але те, що їхню роботу протягом багатьох літ вітчизняні фахівці не хочуть бачити, змушує мене взятися за перо й закликати шановних академіків не відмовити собі у задоволенні посперечатися з рядовим доцентом та інженером біля шкільної дошки. Вони до такої дискусії готові. (Дати б оцю газетну інформацію комусь на експертизу — але що як доведеться чекати відгуку років «надцять»?)

... Чеський математик Больцано казав: «Щоб боротися проти заздрощів і упередженого спростування поглядів інших, що, на жаль, має місце в середовищі вчених, потрібно ... завжди записувати поруч з іменем того, хто відкрив нову істину, й імена тих, хто чинив йому опір і намагався задушити його насмішкою».

Микола КОСИЙ.

Харків.

На Оболоні — новосілля. Дитяча академія мистецтв в'їхала до нового, спеціально спорудженого для неї будинку. Юні таланти облаштовуються у своїй оселі та, як і належить господарям, запрошують гостей. Одним з перших приїхав привітати друзів дитячий фольклорний ансамбль «Цвітінь» при Українському народному хорі ім. Верьовки. Діти співали, танцювали, знайомилися з яскравими народними обрядами, які підготували до дня Святого Миколая та Різдва.

На знімку: виступає «Цвітінь».

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Цеков поїде на конференцію до Гааги

Голова ВР Криму Сергій Цеков прийняв запрошення Школи права Гарвардського університету взяти участь у міжнародній конференції з питань урегулювання конфліктів, яка відбудеться 14—15 січня в Гаазі. На конференцію також запрошені представники України, Росії, Татарстану, Грузії, Абхазії, Придністров'я, Гагаузії. За словами С. Цекова, проблеми врегулювання конфліктів обговорюватимуться за зачиненими дверима, без участі преси.

Олександр ПІЛАТ.

Сімферополь.

Багажник від «Нормана»

Офіційний дистриб'ютер компанії «Шелл» в Україні фірма «Норман» організувала виробництво сучасних і зручних багажників для легкових автомобілів. Щомісяця цех випускатиме близько 200 виробів із склопластика: Повним ходом тривають також роботи з реалізації фірмою ще кількох персональних проектів. Зокрема «Норман» планує наступного року розпочати виробництво лікувальної зубної пасти, труб та контейнерів з поліетилену.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Добра багато, були б гроші...

Більш як на 100 мільярдів карбованців підписано договорів та протоколів про наміри на співробітництво на оптово-промисловому ярмарку непродовольчих товарів, що відбувся у Запоріжжі. Свою продукцію на продаж запропонували державні та приватні підприємства не лише Запорізької області, а й сусіди з Донецької. А покупці прибули ще й з Дніпропетровської, Харківської і Луганської областей.

Учасники ярмарку запропонували його організаторам — відділу промисловості та управлінню торгівлі Запорізького облвиконкому — надалі проводити такі огляди двічі на рік. Цікаво, що представники запорізьких підприємств відзначили вищу, порівняно з іншими, купівельну спроможність торговельних організацій Донбасу.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Російсько-українська свічка

Свічки для храмів — таку дещо несподівану продукцію виготовлятиме спільне підприємство, створене в Курську акціонерним товариством «Курскмакаронпром» та Житомирською агрофірмою «Бджоляр». Усе почалося з того, що російське підприємство опинилося в скруті через конкуренцію італійської фірми, яка спорудила в місті підприємство макаронних виробів. Шукаючи для себе «нішу», звернули увагу на здобутки фірми «Бджоляр», що володіє оригінальною технологією одержання воску, використовуваного, зокрема, у виготовленні точного литва. У Курську вже змонтовано пресовий комплекс, що не має аналогів в СНД і захищений авторським свідоцтвом. Там уперше буде випробувана також оригінальна машина для випуску вощини, що нині виготовляється в Житомирській агрофірмі.

Пропозиція допомогти у створенні подібного підприємства надійшла до Житомира з Оренбурга.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Квартира за півціни

Виконком Одеської міської Ради народних депутатів прийняв рішення про організацію житлово-будівельного кооперативу для громадян, які мешкають в аварійних і ветхих будинках, що не підлягають капітальному ремонту. Особливістю кооперативу є те, що його члени одержать нові квартири, сплативши лише половину їхньої кошторисної вартості. Друга половина витрат відшкодовуватиметься за рахунок міського бюджету. Отака «складчина» дасть змогу, вважають і у владних структурах, і серед тих, хто очікує нового житла, істотно прискорити новосілля.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Продиктовано в номер

З команди Президента — в генсеки

На початку минулого року представник Президента у Тернопільській області Роман Гром'як без дозволу Леоніда Кравчука гайнув на Тайвань, аби виступити на конференції Всесвітньої ліги за демократію і свободу. За непослух професор поплатився посадою і повернувся знову читати лекції в місцевому педінституті та писати книгу.

А недавно стало відомо, що Всесвітня ліга за демократію і свободу не забула професора. На установчих зборах щойно створеної української філії цієї Всесвітньої організації Романа Теодоровича обрали генеральним секретарем.

Екіпаж літака зазнав автомобільної катастрофи

Літак авіакомпанії «Крим» благополучно приземлився в столиці Об'єднаних Арабських Еміратів — міста Дубаї. Члени екіпажу сіли в мікроавтобус і поїхали до міста. По дорозі сталася автомобільна катастрофа, в результаті якої загинуло 3 члени екіпажу, а 2 отримали тяжкі поранення і зараз перебувають у реанімаційному відділенні однієї з лікарень міста. Як заявив нашому кореспондентові генеральний директор авіакомпанії «Крим» Володимир Онуфрієв, в Дубаї вилетів новий екіпаж, який має забрати пасажирів і повернути літак до Сімферополя.

Держзамовлення ... медицини

Державні гарантії збереження та відновлення здоров'я людей вирішив забезпечити Одеський облвиконком. Він затвердив спеціальну програму, розроблену науковцями Одеського державного медичного університету та фахівцями-практиками. Згідно з нею для забезпечення безкоштовних обсягів медичної допомоги, що останнім часом дуже звузилися, органи влади на місцях формують державне замовлення у вигляді базових територіальних програм. Саме на їх фінансування, а не на утримання лікувальних установ взагалі, як було досі, й спрямовується бюджет охорони здоров'я. На думку авторів програми, а тепер уже й виконкому, що її затвердив, нововведення дасть змогу значно поліпшити медичне обслуговування населення в умовах фінансово-економічної кризи.

Прокурори дбають про природу

Під час постійних перевірок, що їх проводили протягом року працівники прокуратури Волинської області, виявлено 281 порушення природоохоронного законодавства. Притягнуто до дисциплінарної, адміністративної та матеріальної відповідальності 118 осіб, порушено 9 кримінальних справ. Арбітражним та загальними судами задоволено 25 позовів прокурорів на суму 100 мільйонів карбованців. Коменданта лісоекологічного стаціонару Українського державного лісотехнічного університету О.Курдзябу, який, зловживаючи службовим становищем, вчинив самовільне вирубання дерев на території Шацького природного парку, Любомльський районний суд засудив до одного року виправних робіт з вирахуванням 20 відсотків заробітної плати у доход держави, а також відшкодуванням заподіяної природному парку шкоди. Нині природоохоронною міжрайонною прокуратурою порушено кримінальну справу за фактом самовільного вирубання дерев різних порід вартістю 115 мільйонів карбованців на території Синівської сільської Ради Старовижівського району.

КАЗКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ НАЯВУ

The Washington Post

Україна — нова Попелюшка. Вона може перетворитися зі збанкрутілої країни, де вірогідна перспектива громадянської війни, на державу, що перевершить старшу сестру — Росію — у сфері реформ, а можливо, й у досягненні консенсусу.

Великий бал розпочався в результаті візиту Президента Леоніда Кучми до Вашингтона. Донори з «великої сімки», що постають у ролі принца, присвятять ще багато днів внесенню все нових і нових змін до обіцяної ними програми допомоги Україні, свого роду «кришталевий черевичок», у розмірі 4 млрд доларів. Поки що ніде не видно злостивої мачухи. Український парламент, хоча раніше усіляко противився приватизації, схвалює сміливі економічні реформи Л. Кучми і навіть ратифікував Договір про нерозповсюдження ядерної зброї.

Фактично Л. Кучма виявився дивовижним в усьому. «Після першої зустрічі я переконався, що він енергійна й рішуча людина», — сказав про Президента України Н. Бернс, високопоставлений співробітник Ради національної безпеки США, директор відділу у справах Росії, України та Євразії. «Проте я не думав, що він виявить схильність до здійснення економічних реформ чи доб'ється ратифікації Договору. Це разюча зміна за дуже короткий термін».

Це, безумовно, важливо. Але щоб зробити наступний крок, треба дати «недовірливим» росіянам час засвоїти той факт, що по трьох століттях союзу з Росією Україна справді стала окремою країною. А наступний крок — домогтися, щоб в Україні після більш як трьохсот років її існування як однієї з російських провінцій сформувалася власна самосвідомість, досить широка для того, щоб її сприйняли і патріоти із Західної України, і українці, котрі розмовляють російською мовою, зі східних районів, і росіяни, і два мільйони угорців, галлійців та інших несловʼянських народів. Все це має статися досить швидко, поки «карета» Л. Кучми не перетворилася на гарбуза.

Елізабет ПОНД.
«Вашингтон пост».

Коментар

Вірнопідданство на розмін

Справді, він мав рацію: життя — театр, а велика політика — одна з його мізансцен. А водночас заявлені ролі у цьому світовому театрі мають бути зіграні до кінця, а всі рушниці вистрілити. На зразок того, як сьогодні здійснює пробні запуски на військовому полігоні в американському штаті Алабама секретний російський зенітно-ракетний комплекс С-300 ПМУ. Напівкримінальна історія про намір Білорусії продати згадувану зброю канадсько-американській фірмі «АТОС» віднедавна стала вдавано непомічуваною проблемою в російсько-білоруських відносинах.

У скандалі такого масштабу багато показових аспектів, але автора цих рядків привабнює два з них. Проте, які б сторони цієї афери ми не розглядали, у результаті «спливає» 6 мільйонів доларів, виручених Білорусією за комплекс, хоч його реальна ціна — 60 мільйонів «зелених».

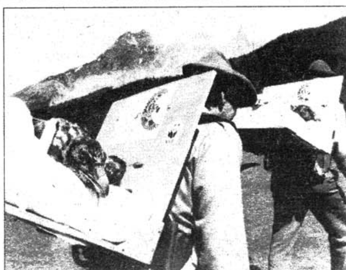
Припустимо, керівництво Білорусії, притиснуте економічною кризою, вирішило вхопитися за останню соломинку й продати багатому Пентагону російські військові секрети. Хоча Президент О. Лукашенко напередодні неодноразово заявляв, що торг не відбудеться. Мовляв, не личить його державі зраджувати інтереси сусідньої Росії і в такий спосіб ускладнювати двосторонні відносини. Однак складна економічна ситуація в країні байдужа до таких високоморальних заяв першої особи. Зокрема, жорстка політика Росії навіть до вірнопідданої Білорусії в енергетичній галузі вже призвела до боргу білоруської сторони за природний газ в 1 мільярд російських рублів. Можна припустити, що вибираючи між вірнопідданством і власним народом, лідери Білорусії вибрали інтереси тих, хто вибрав їх.

Однак тут виникають проблеми з арифметикою. Куди подівся лишок в 54 мільйони доларів? Не спишеш же його на лізингові ціни чи невміння білоруських комерсантів протистояти акулам капіталістичного бізнесу з «АТОС»? Багато оглядачів сходяться на одному: решта мільйонів доларів, обминувши порожню державну казну, осіла на рахунках тих чиновників, які забезпечили продаж зенітно-ракетного комплексу. Зрозуміло, у справі, де обертаються мільйони доларів і вчиненій на високому рівні, останнє рішення про її доцільність можуть прийняти лише компетентні органи. Але за умови, якщо в цьому вбачатимуть потребу ті ж державні чиновники.

Проте згадуваний продаж зразково вкладається в схему, часто мальовану сьогодні багатьма аналітиками. Інтереси національної корумпованої бюрократії найвищого рівня здатні брати гору не лише над інтересами власного народу, а й над клятвами у вірнопідданстві сильнішому сусідові. Іншими словами, не таке вже вірне вірнопідданство, як його намагаються видавати у білоруській адміністрації.

Сергій ДАНИЛЕНКО.

Пробачте нам, птахи. І звірі теж

Пернаті хижаки з комфортом переїжджають на нове місце проживання до кантону Граубюнден. Втретє провадиться така акція на території швейцарського Національного парку.

Минуло сто років відтоді, як винищені людиною птахи не зустрічаються більше в Альпах. Проект нового розселення їх у гірських місцевостях здійснюється Всесвітнім Фондом природи у співробітництві з зоосадом Франкфурта (ФРН).

День планети: події і факти

ТАШКЕНТ. В Узбекистані відбулися вибори до нового парламенту республіки Олій Мажліс і місцевих представницьких органів влади. За даними Центральної виборчої комісії, у голосуванні взяло участь близько 11 мільйонів чоловік, що становить 92 відсотки від загальної кількості виборців.

ВАШИНГТОН. Заступник помічника державного секретаря США Томас Хаббард відбув на Корейський півострів для обговорення з властями КНДР процедури звільнення затриманого ними пілота американського вертольота-порушника. Високопоставленого емісара послано Вашингтоном у відповідь на запит Пхеньяна.

ЗАГРЕБ. Лідер мусульман Боснії Алія Ізетбегович звинуватив боснійських сербів у порушенні угоди про припинення вогню, що набула чинності 24 грудня. А. Ізетбегович, який інспектує частини мусульманської армії на півночі країни, заявив, що війська сербів продовжують вести бої в районі Біхача, спираючись на нещодавно захоплену Велику Кладушу.

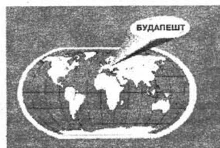
АБУ-ДАБІ. Султан Оману Кабус бен Саїд зустрівся в Маскаті з прем'єр-міністром Ізраїлю Іцхаком Рабином, котрий відвідав Оман з коротким візитом. Зустріч було організовано з метою просування вперед мирного процесу на Близькому Сході та підтримки зусиль, яких докладають для встановлення в цьому регіоні всеосяжного і справедливого миру.

ДЕЛІ. Президент Афганістану Бурхануддін Раббані, у котрого цими днями закінчується термін перебування при владі, до кінця поточного року оголосить про свою відставку. Про це повідомив офіційний представник кабульського режиму. За його словами, афганський лідер має намір передати повноваження главі верховного суду Мохаммеду Шах Фазлі.

ЛОНДОН. У віці 65 років від серцевої недостатності помер відомий англійський письменник і драматург Джон Осборн. У творчості Джона Осборна знайшла відображення критика політичної та соціальної систем Великобританії, її суспільної моралі. Найвідоміші твори письменника — «Оглянься у гніві», «Лютер», «На Захід від Суецу», «Почуття відчуженості».

ДОКИ НЕ ОХОЛОЛИ СЛІДИ ПОЛІТИКІВ

Кілька тижнів тому в столиці сусідньої Угорщини проходила Міжнародна студентська конференція з питань журналістики і журналістської освіти в Європі. У ній взяли участь понад двадцять країн Старого Світу. На запрошення угорської сторони до Будапешта прибула й українська делегація — студенти третього курсу Київського інституту журналістики.

Організацію конференції взяв на себе незалежний Центр досліджень журналістики (Будапешт), а всі витрати було покладено на угорське відділення Фонду Сороса.

До програми конференції увійшли студентські виступи, наради професорів, дискусії. Загалом, робота проходила у двох великих секціях. Перша секція мала назву «Ситуація з вивченням журналістики у країнах-учасницях».

До роботи у секції з питань розвитку національних мас-медіа учасники представили свої доповіді, де розглядалися аспекти розбудови та розвитку мережі незалежних засобів масової інформації у Європі, їх співпраці.

Проблеми мас-медіа є спільними для всієї Європи, й розв'язувати їх треба разом. Бо не може бути повністю незалежною преса там, де немає економічної свободи і свободи прав людини. Україна, як найбільша із представлених на конференції країн, могла похвалитись своїми першими здобутками у галузі розвитку незалежних засобів масової інформації. Хоч далеко не всі з новоутворених газет, теле- і радіоканалів виживуть у сьогоднішніх умовах, але прецедент їх появи в Україні створено. Саме ці аспекти було висвітлено у другій доповіді київської делегації.

Одним із головних завдань цієї конференції організатори назвали встановлення нових і довготривалих зв'язків між усіма учасниками форуму. Думаю, із цим кияни впоралися чудово. Більше двадцяти адрес журналістських навчальних закладів Європи, більше тридцяти адрес нових друзів лежало у наших папках.

Тарас БЕРЕЗОВЕЦЬ.
Будапешт — Київ.

Державо, не залишся осторонь!

Міністр фінансів Азербайджану Фікрет Юсіфов про становище в національній економіці

— Пане Юсіфов, як ви охарактеризували б становище в економіці країни відтоді, як Азербайджан став незалежною державою?

— Виробництво валової продукції скоротилося майже на 50 відсотків. З цього хотів би розпочати. Багато підприємств зупинено зовсім чи на межі зупинення. За темпами економічних реформ серед країн СНД Азербайджан посідає останнє місце. Механізми державного регулювання економіки не діють, а ринкових не створено. І внаслідок цього деякі міністерства і відомства поводяться, як держава в державі. Запанувала економічна анархія. Наприклад, голова Державного митного комітету Алієв виганяв зі свого відомства ревізорів Міністерства фінансів, що прибули на перевірку.

— Дефіцит бюджету можна пояснити лише економічним спадом чи іншими причинами?

— У країні панує атмосфера, що сприяє великим фінансовим аферам. Приміром, перевірки показали, що з 400 млн манатів щоденної виручки бакинських бензоколонок майже 350 млн до банку не надходять. Тим часом цієї суми досить для сплати пенсій пенсіонерам протягом місяця. Бюджетні організації під приводом потреби щось придбати переводять кошти, що є у їхньому розпорядженні, до комерційних структур. Унаслідок державні кошти в цих структурах приносять прибуток, а фінансове становище держави дедалі більше погіршується. Різке падіння курсу маната останніми днями пов'язане з цим.

— Що ваше відомство пропонує для виходу зі скрутного фінансового становища?

— Я маю намір звернутися до парламенту з пропозицією оголосити надзвичайний стан в економіці. Треба запровадити, зокрема, жорсткий контроль держави за пересуванням готівки, застосовувати касові ліміти в усіх підприємствах, заборонити операції на суму більш як мільйон манатів. Потрібно домогтися того, щоб манат використовувався як єдиний платіжний засіб на території Азербайджану.

Записав
Ровшан АЛІЄВ.

Син Мао — «відлюдник»

Останній із синів Мао Цзедуна веде життя відлюдника в стародавньому кварталі на заході Пекіна. Як повідомляє агентство «Чжунго синьвеньше», 71-річний Мао Аньцін тепер багато пише російською мовою — нею він досконало оволодів за 11 років перебування в СРСР і вважає другою рідною.

Мало того, якщо вірити близьким до славнозвісного відлюдника людям, під час бесіди синові «великого керманича» іноли важко дібрати потрібне йому китайське слово і він нерідко переходить на російську. Тільки в одному випадку Мао не зраджує традиції: ставлячи останню крапку в статті, він бере щіточку, обмокує її в тушечниці й виводить свій фамільний ієрогліф.

На схилі років Мао Аньцін практично не з'являється на людях, його спокій охороняє держава, яка в даному разі представляє поліцейський наряд. У Аньціна непогане для такого похилого віку здоров'я, іноли до нього в гості заходить голова КНР, генеральний секретар ЦК КПК Цзян Цземінь.

НА КАРТІ ЩОСЬ НЕ ТЕ...

або Чому німецькі фірми за рейси в Україну платять водіям компенсацію за роботу в умовах бездоріжжя

Нещодавно в Глибоцькому районі стався курйоз. З Німеччини до села Порубне вирішила доставити вантаж з гуманітарною допомогою одна з благодійницьких організацій. За кілька кілометрів від населеного пункту автофургони добродійників зупинилися — гостей насторожило те, що асфальтована траса закінчилась і далі починалася полівка. Вони розгорнули карту й почали її пильно вивчати. На ній значилася нормальна за європейськими стандартами дорога, а насправді ж перед ними лежав путівець, весь у баюрах і вибоїнах.

Це вже пізніше їм розповіли в Порубному, чому карта подала викривлені відомості. Щоб приховати справжній стан речей від цивілізованого світу, колишній Радянський Союз відрапортував на всю земну кулю про те, що на більшості його території покладено край бездоріжжю.

Під шляхами з твердим покриттям мали на увазі звичайні гравійки. Але багато країн світової співдружності наївно повірили в цю пропагандистську баєчку. Ось чому на зарубіжних картах можна ще й тепер побачити викривлену інформацію про наші горе-дороги.

Свого часу Чернівецька область теж відрапортувала про те, що її шляхи вкрилися «твердим покриттям». Глибоцький район серед перших доповів про це «епохальне» явище, втілене на його території. Але ще й тепер тут можна побачити дороги, де «твердим покриттям» і не пахло. І, мабуть, не скоро воно з'явиться. Принаймні, у мене склалося таке враження після навідин у колективи, що займаються доглядом за дорогами.

Шляхове ремонтно-будівельне управління та експлуатаційна дільниця № 696 містяться під одним дахом, наділені однаковими функціями. В обох підрозділах вистачає досвіду і професійного вміння, щоб утримувати дороги в нормальному стані. На добре слово заслуговують і їхні керівники Василь Тодорюк та Євген Костецький, зокрема за те, що зуміли в цій непростій економічній ситуації зберегти персонал, підтримувати його «боєздатність». Але сьогодні держава зв'язала їм руки, пустила, як мовиться, з торбою по світу. А звідси й такий мізерний коефіцієнт корисної дії глибоцьких шляховиків.

На експлуатацію, ремонт і будівництво нових доріг виділяється вкрай недостатньо коштів. У першому півріччі кожен колектив одержав трохи більше двох мільярдів карбованців при вдесятеро більшій потребі. Техніка, яка перебуває в їхньому віданні, використовується епізодично, оскільки для неї постійно бракує пального.

Цього року, як і торік, глибочани вкрай незадовільно підготували шляхове господарство до зими. І не їхня в цьому вина: облавтошляхи не забезпечив піском, гравієм. Чому так сталося в області, надра якої переповнені цими матеріалами? А тому, що за розв'язання задавненої проблеми не беруться на вищих щаблях влади і передусім в облвиконкомі. Скільки уже літ точаться балачки, щоб надати шляховикам місця під власні гравійні кар'єри, а віз і нині там. От і доводиться їм, нехтуючи застерогами природоохоронних органів, брати гравій підпільно з русел місцевих річок. Але ж це не вихід — завдає непоправної шкоди довкілля.

Про наші дороги по світах швидко розходиться лиха слава. Направляючи в Україну своїх водіїв, німецькі фірми сплачують їм компенсацію за роботу в умовах бездоріжжя. Віднедавна запроваджено її і в Болгарії.

Треба позбуватися такої репутації. Якщо хочемо, щоб Україна швидше здобула імідж цивілізованої держави, — мусимо передусім подбати про нормальні дороги. І не варто ділити їх, як у колишньому СРСР, на шляхи державного, республіканського і місцевого значення, дотувати одні й залишати напризволяще інші. Усі дороги мають бути першокласними.

Василь БАБУХ.

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ДО НЬЮ-ЙОРКА!

І вас одразу там почують. А ось на сусідній вулиці — як уже пощастить

Фейлетон

Було це давно, ще як дід у парубках ходив. Ото приходить якось додому і з номенклатурної гордістю ще з порога загорлопанив:

— А знаєте, сьогодні заклали перший камінь під нову АТС-7. Перший пообіцяв за п'ятирічку здати її в експлуатацію. І тоді буде слухавка у кожній хаті, як лампочка Ілліча.

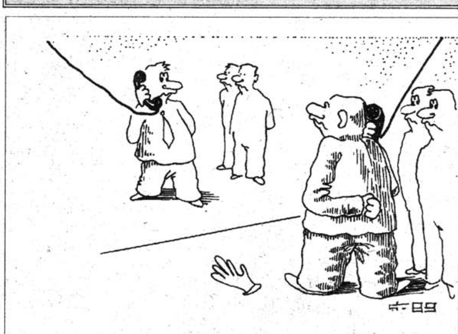
На парадний настрій діда мало хто звернув увагу. Але сам історичний момент запам'ятався навіть Теклі, що дріботіла ногами в колисці. Після того дня чимало згинуло риби у нашому Бузі. Немало звучало і грізних слів з трибун пленумів та сесій про зволікання з будівництвом АТС-7. Навіть кілька шапок зрубали.

Тим часом Теклині діти росли, виростали. Вже й своє помешкання завели, а обіцяної дідом телефонсімізації так і не сталось. А оце нещодавно, як грім серед ясного неба, хмельничан вразила інформація: у споруді, де за обіцянками зв'язківців вже кілька років монтували обладнання АТС-7, раптом розпрезентувалося відділення українсько-ненашинського підприємства з нетлумачною для Хмельницького назвою «Utel» (Утел). Ну, скаже читач, ютел, у-тел чи бе-ме-тел — яка різниця, аби слухавка діяла.

Воно начебто так, але й не так. Бо з появою отого дивакуватого «Утел» у наших телефонах почалося суцільне укання. Наче відьмак зачаклував. Ото набираєш «одиницю», а тобі у трубці одразу ж у-у-у... у-у-у. І вже тоді крути, верти, товчи, чави те пластмасове деренчало до смолокипіння — ніц не вийде! І не виливайте свій гнів на чергову АТС. Вона може вам лише поспівчувати.

— Я теж не можу набрати вашу «одиничку». Наберіться терпіння і крутіть!

Та це не всі чаклунства.

З появою «Утел» завібрували дроти, наче від «літаючої тарілки», й на інших підстанціях обласного центру. В одну мить телефонна трубка починає акумулювати інформацію як державного, так і побутового рівня. Ось коротенька стенограма останнього контакту вуха з трубкою. Ще не встиг набрати і другу цифру, як чую:

— Тільки нікому не розбазікай... Надійні люди з Києва сказали, що 1 березня буде введена гривна. Долар... тріськ-хрясь... Іване, ти корову видоїв? Га-а? Та не гавкай там! Та не ти... Ти слухай. Дай факс-заявку по металу... ш-ш-ш. Хлопці, перелізьте з своїм металом на інший дріт, дайте мені до дохтора прорватися... Корова... ш-ш-ш— свині... др.гр.гр... з'їла. А щоб вас трафило! Вуйко, ви мене чуєте?.. хрясь-трісь-пі-пі-пі. Слава Богу, можна знову телефонувати.

Отака веремія. За один раз увесь світ біля твого вуха! А яка у людей появляється лексика, фразеологія! У жодному довіднику не знайдете. До таких словесних перлин спонукає не тільки селекторний варіант розмови, але й чаклунська гра в мовчанку. Скажімо, 29 листопада з 17-ї години і до наступного дня телефони, що починалися на цифри «95», заніміли. Кажуть, що з якогось контакту втекла іскра.

У знемозі, дивись, якийсь дивак і топає до зв'язківської управи, наче там іскри відрами дають. Ні, там тільки співчутливо кажуть:

— А ви оплатіть 500 доларів і станете абонентом «Utel». Сервіс — вищий клас, у Нью-Йорк — за кілька секунд...

— Нью-Йорк — то добре. Але я волів би у першу чергу додзвонитися до бабусі у Вербку, — каже дивак, скромно замовчуючи, що долара він бачив тільки по телевізору.

— Вибирай: або бабу переправляй у Нью-Йорк, або ж за кожний кілометр кабелю до вербецької хати плати доларами.

— Люди добрі, та навіщо нам долярні телефони, ви зробіть, аби в нас оті, застійні, працювали...

— Став на них хрест, чоловіче, то вчорашній день. Треба у сервісі орієнтуватися на закордон!

Наслухається ходак повчань Івана-пана, хрясне шапкою об підлогу та тихо пробурчить:

— А грець би його взяв, те «Утел»!

І так не один день і не один каже, хоч знає, що «Утел» тут мало винен. Винні службові особи і центральних, і місцевих структур зв'язку у тому, що працюють не на зміцнення телефонних мереж місцевого значення, а тільки на доляри. Щоправда, й це треба. Але гріш-ціна усім новаціям, якщо з села треба їхати в райцентр, аби телефонувати до Хмельницького. Та і в межах обласного центру можна швидше нарочним доставити інформацію, ніж передати телефоном. Зате гордо можемо сказати:

— Що там Бердичів! Телефонуйте до Нью-Йорка, і вас тієї ж миті там почують!

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

«Погоду» робить молодь

48 відсотків безробітних у Рівненській області, 45,4 — у Чернігівській, 45 — у Львівській, 44,4 — у Хмельницькій — це молоді люди.

Не вивозь безплатно

Два українсько-угорські СП у Рівному — «Гама» та «Ума» — тимчасово позбавлені права на зовнішньоекономічну діяльність. Обласне управління СБУ з'ясувало, що ці фірми вивозили за кордон готову продукцію, а валютну виручку в Україну не повертали.

М'ясо теж гниє з голови

У Дубному Рівненської області заарештовано керівників місцевого м'ясокомбінату — директора Володимира Барилова, головного інженера Віктора Зінкевича та головного бухгалтера Миколу Оксенчука. Їм інкримінують розкрадання більш як 400 мільйонів карбованців. Слідство триває.

«ІНТЕЛЕКТ».

Справа не в голоді

Судово-медична експертиза ще має дати остаточний висновок, але чутки, що миттю облетіли Кривий Ріг, тлумачать жахливий випадок однозначно: у місті померло від голоду двоє дітей. Це хлопчики — брати, чотирьох і шести років. Мати-одиначка, мовляв, не змогла прогодувати дітей...

Насправді не все так просто. Заявляти, наче у нас почали мерти з голоду, принаймні, зарано. Ніхто не заперечує, що матеріальні статки багатьох родин сьогодні справді впали до рівня зубожіння. Соціальний захист найменш забезпечених, хоч би який він був активний, не завжди спрацьовує як того хотілося б. Але в даному разі мати померлих дітей — інвалід другої групи. Ця жінка, як повідомляє завідувачка міського відділу охорони здоров'я Світлана Стрілкова, страждає на психічне захворювання. Хвороба отож делікатна, і нинішнє наше законодавство стосовно тих хворих, котрі не становлять загрози оточуючим, відхиляє примусовий медичний огляд. А без підтвердження захворювання право на відповідну матеріальну підтримку не подовжується. Що й сталося, на превеликий жаль, у випадку з криворізькою матір'ю-одиначкою. Ще одне неймовірно фатальне «непорозуміння»: чому ж не передбачаються якісь санкції до хворих, що мають на утриманні малолітніх дітей? Суспільство наше, схоже, задовольняється відсутністю загрози до себе, нехтуючи безпекою дітей, яких виховують батьки з уразливою психікою. От і маємо, схоже, трагічне свідчення цього.

Явно потрібні висновки не лише судово-медичної експертизи.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

ДЕРЖАВНА ТЕЛЕРАДІОМОВНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ

агентство
"ТЕЛЕРАДІОРЕКЛАМА"

ТЕЛЕ *ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ*

Щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі "Перспектива" та "Презентація" (зустрічі з діловими людьми, виставки, аукціони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

відеокліпи, відеофільми, споти, сюжети

РАДІО *ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ*

Щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю, коментарі, огляди, оголошення тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

магнітофільми та іншу аудіопродукцію

РОЗМІЩУЄ

вашу рекламу у найпопулярніших передачах Українського телебачення і радіо.
Ми готові укласти з вами угоду на довгострокове співробітництво.
Ми будемо раді, якщо своєю рекламою допоможемо вам у розв'язанні ваших проблем!

Наша адреса: 252033, Київ-33, вул.Володимирська, 69-А.
Тел. (044) 224-45-43; 220-91-29

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД «ВІДРОДЖЕННЯ» (МФВ)

оголошує конкурс

на вакантні посади:

— координатора спеціальних проектів програми «Соціальна адаптація військовослужбовців» (вимоги до претендентів: вік — до 40 років, вища освіта, досвід організаційно-адміністративної роботи, вільне володіння українською та англійською мовами, персональним комп'ютером);
— офіс-менеджера програми «Соціальна адаптація військовослужбовців» (вимоги до претендентів: вік — до 30 років, вища освіта, знання діловодства і секретарської роботи, вільне володіння українською та англійською мовами, персональним комп'ютером);

Термін подання анкети (CV) — 20 днів з часу публікації оголошення.
Довідки за адресою: 254053, м. Київ, вул. Тургенєвська, 82, кв. 7, програма «Соціальна адаптація військовослужбовців» Міжнародного фонду «Відродження».
Тел. 216-91-63.

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД «ВІДРОДЖЕННЯ» (МФВ)

оголошує конкурс

на вакантні посади:

— помічника заступника виконавчого директора фонду;
— керівника відділу «Громадське суспільство» (вимоги до претендентів: вік — до 45 років, вища — бажано гуманітарна — освіта, досвід організаційно-адміністративної роботи в державних або громадських організаціях, вільне володіння українською й англійською мовами, робота з персональним комп'ютером);
— координатора програми «Засоби масової інформації». Вимоги: вік — до 45 років, вища гуманітарна — бажано журналістська — освіта, досвід роботи в засобах масової інформації та адміністративної роботи, вільне володіння українською й англійською мовами, робота з персональним комп'ютером.

Термін подання анкети (CV) — 20 днів з часу публікації оголошення.
Довідки за адресою: 254053, м. Київ, вул. Тургенєвська, 82, кв. 8, Міжнародний фонд «Відродження»
Тел. (044) 211-30-01, 211-35-61.

ОКАЗЫВАЕМ ПРЕДПРИЯТИЯМ-ЭКСПОРТЕРАМ

КОНСУЛЬТАЦИОННЫЕ УСЛУГИ ПО ПРОПЛАТЕ ЭКСПОРТНЫХ КОНТРАКТОВ НА СУММУ НЕ МЕНЕЕ $10 МЛН.

БЕЗВОЗДМЕЗДНО ИНВЕСТИРУЕМ В РЕКОНСТРУКЦИЮ И РАЗВИТИЕ ПРОИЗВОДСТВА ЭТИХ ПРЕДПРИЯТИЙ ДО 10% ОТ СУММЫ ОПЛАЧЕННЫХ КОНТРАКТОВ
ЗАЯВКИ И КОПИИ КОНТРАКТОВ ВЫСЫЛАТЬ ПО АДРЕСУ: **КИЕВ-037. А/Я 324.**

ЗВОНИТЕ СЕЙЧАС!

СПРАВКИ ПО ТЕЛ.: (044) 212-02-07

Світловодський завод силікатних виробів має у вільному продажу

цеглу силікатну М = 150 за ціною 2 млн. 150 тис. за одну пачку. Оплата попередня.

Маємо можливість відправки залізничним транспортом.

Дзвоніть нам у м. Світловодськ Кіровоградської області по тел.: (05236) 2-26-16; 2-59-34; 2-16-75.

PAREX BANK

Без проблем и формальностей!

— ПРОДАЕМ КАРБОВАНЦЫ ЗА ВАЛЮТУ ТЕЛ.222416, 222264
— ПОКУПАЕМ КАРБОВАНЦЫ, ТЕНГЕ, БЕЛОРУССКИЕ РУБЛИ ТЕЛ.229561, 213540
— СПРАВКИ О КУРСАХ ТЕЛ.281483
— ОТКРЫТИЕ КОДИРОВАННЫХ СЧЕТОВ ТЕЛ.283659
— АККРЕДИТИВЫ В ЛЮБОЙ ВАЛЮТЕ ТЕЛ.284330

Филиал "Лаймдота": ул. Кр.Барона 20/22, Рига, Латвия
Тел.: (0132)-222264, 222416, Факс: 281595
Телекс 614567 LAIM SU

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-49. Факс 449-85-62.

Впервые подписка в любой стране мира

Рекламная газета N1 коммерсантов Восточной Украины

ХАРЬКОВСКИЙ КУРЬЕР

ЦЕНА

приглашает оформить подписку всех, кто делает серьезный бизнес

- Еженедельно 20 больших страниц коммерческой информации, все телепрограммы, досуг, налоговые и юридические консультации, курсы валют по всей Украине, конкурсы с крупными денежными призами.
- Подписка включает в себя только стоимость услуг связи
- Газета реализуется в 10 областях Украины и 2 областях России.

ПОДПИСНОЙ ИНДЕКС — 30007.

Наши клиенты — наиболее престижные фирмы России и Украины.

ПО ВОПРОСАМ РЕКЛАМЫ ЗВОНИТЕ:

Тел. (0572) 20-67-95 (с 9.00 до 17.00).
Факс (0572) 20-65-24 (с 9.00 до17.00),
(0572) 23-17-06 (с 14.00 до 20.00).

Самбірський меблевий комбінат реалізує високохудожні меблі за доступними оптовими цінами:

— стінка жилої кімнати «Самбір-750», облицьована натуральним шпоном — 43 млн. крб.
— із синтетичним корпусом — 41,5 млн. крб.
— синтетичний фасад і корпус — 37,4 млн. крб.
— кухні «Надія» — 14,9 млн. крб.
— «Ярина» — 17,9 млн. крб.
— кухонні кутки «Затишок» — 7,0 млн. крб.
— більярди півклубні БП-1 — 74,8 млн. крб.

Наш телефон у м. Самборі: /03236/ 5-31-35.
Факс: /03236/ 5-35-21.

• Вниманию руководителей!

САПОГИ ЖЕНСКИЕ
зимние, импортные.

Доступная цена прекрасный новогодний подарок.

Возможна оплата по безналичному расчету.

г.Харьков.
Телефоны: (0572) 120-121, 120-242, 122-636.

Вітаємо акціонерів,
клієнтів і вкладників
з Новим Роком
і Різдвом Христовим!

Миру, щастя і
процвітання Вам!

"Квазар-Микро" - европейский дистрибьютор фирмы Intel Corporation в Украине предлагает компьютеры

KM-Premiere

Premiere/PCI ED
Premiere/PCI Low Profile Desktop
KM-Premiere - Pentium® Processor

intel inside pentium PROCESSOR

В 1995 год - с компьютерами от "Квазар-Микро"!

КМ КВАЗАР-МИКРО

Украина, 253094 г.Киев, ул.Погудренко, 52-Б,
Для почты: 253094, г.Киев, а/я 493

Тел. /044/ 516-8608, 551-6305
Факс /044/ 516-8608

The Intel Inside and Pentium Processor logos are trademarks of Intel Corporation

ЗАОЧНОЕ ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Межрегиональная Академия управления персоналом
Украинский институт руководящих кадров Министерства образования Украины
объявляют очередной набор
по новейшим специальностям менеджмента и бизнеса:

- **ЭКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ БИЗНЕСОМ** (Экономист. Менеджер бизнеса)
- **УПРАВЛЕНИЕ ПЕРСОНАЛОМ** (Социолог. Менеджер персонала)
- **СОЦИАЛЬНАЯ ПСИХОЛОГИЯ** (Психолог. Менеджер социального развития)
- **СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ** (Политолог. Менеджер администрации)
- **МЕНЕДЖМЕНТ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ СФЕРЫ** (Экономист. Менеджер производства)
- **МЕНЕДЖМЕНТ ОБРАЗОВАНИЯ** (Экономист. Менеджер образования)

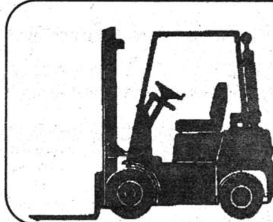
Принимаются лица, имеющие среднее образование **(в колледж)**, среднее специальное **(бакалаврат)** и высшее **(в магистратуру)**, *без вступительных экзаменов и возрастных ограничений*.
Сроки обучения от **2** до **6 лет**, стоимость **$595** в год (оплата принимается в КАРБОВАНЦАХ по текущему курсу за наличный и безналичный расчет, *возможна рассрочка*).
Окончившим обучение выдается **государственный диплом о высшем образовании** (в т.ч. бакалавра и магистра наук) и **международный сертификат.**
Полное обеспечение учебной литературой, содействие в трудоустройстве.

ПРИЕМ ДОКУМЕНТОВ ДО 15 ФЕВРАЛЯ 1995г.

252039, Киев, ул. Фрометовская, 2, МАУП (р-н Центрального автовокзала)
(044) 264-10-51, 264-61-86, 264-52-54, 264-90-36 (факс)

balkancar БОЛГАРСКАЯ ФИРМА

предлагает:

электрокары,
погрузчики,
аккумуляторы,
шины и запчасти,
электротельферы,
транспортерную ленту.

город Харьков

тел./факс (0572) 32-01-26

тел.	30 - 90 - 25
факс	38 - 82 - 62
телетайп	31 - 12 - 47 "Маяк"

Запасные части

Новое поступление:
Газовые амортизаторы фирмы "Citroen" для автомобилей "Москвич-2141", которые гарантируют 100.000 км. пробега.

И как прежде более 200 наименований запасных частей к автомобилям
ЗИЛ, ГАЗ, Москвич
А также прицепы к легковым автомобилям

От зеркала до двигателя со склада в Киеве!!!

тел. 8-044-264-95-39, 264-74-70
факс 264-24-05

ЭКОТЕХНИКА

БЕЛКОЗИН СПЕЦИИ

со склада
в Киеве

тел.
(044) 277-35-65

Підприємство «Беркут»

здійснює взаєморозрахунки з державами рубльової зони через систему кореспондентських рахунків АКБ ЛЕГБАНК.
Надає інші фінансові послуги.

Тел. (044) 417-35-24.
Тел./факс (044) 417-42-49.

Бухгалтерський програмний комплекс

«Дебет Плюс»

призер всеукраїнського конкурсу

- — всі розділи обліку;
- — потужна аналітика;
- — валютний облік.

Наш комплекс для найвибагливіших клієнтів.
252006, Київ-6, вул. Тверська,6, кім.311.
тел./факс (044) 269-11-31.

«Різдвяні зірки» — під «Дахом»

Організували цю виставку, яка розмістилася в кількох залах центру сучасного мистецтва «Дах» (Київ, вул. Червоноармійська, 136), Ольга Холодова і Тамара Лі. Меценатом (хороше і влучне слово, яке поміняли на манірне — «спонсор») став Вадим Троїцький. А виставити роботи запросили живописців Тетяну Лисенко з Маріуполя та донеччанку Людмилу Етенко, графіка з Києва Віктора Гукайла, його земляків — художників з порцеляни Леоніда Багинського і Бориса Данилова, скульптора Луїзу Черешкевич.

Слід сказати, що ці люди широко відомі й авторитетні в світі мистецтва не тільки вдома, а й за кордоном, бо неодноразово виставлялися там. Чотири роки тому в трапезній Михайлівського монастиря в Києві, де організували виставку донецьких художників, шанувальники живопису вперше побачили роботи Тетяни Лисенко. З того часу багато води спливло. Авторка тепер відома художниця з власним почерком, чудовий імпровізатор, тонко відчуває кольори. Її роботи глибокі та емоційні.

Якщо відверто, то мені особисто запали в душу роботи Людмили Етенко — світлі і чисті, ніжні, мов шовк. Вражає робота «Тройця». Тут і особисте розуміння релігії авторкою, яка, отримуючи інформацію з космосу, пропускає її через власні серце, душу і розум. Золоті фарби, неповторне, божественне світіння робіт Людмили приносять величезну насолоду і дають неабиякий емоційний заряд.

Викликають захоплення і круглі картини, виконані у порцеляні Борисом Даниловим. Його колега Леонід Багинський починав працювати з форм традиційної української кераміки. Їх ви зустрінете, скажімо, у музеї декоративно-прикладного мистецтва, що у Києво-Печерській Лаврі. Сучасні роботи талановитого митця оригінальні й витончені. Монументалістом по праву вважається Луїза Черешкевич. Але під «Дахом» шанувальники побачать скульптури малих форм. Роботи ці, зокрема «Ангели», мажорні. В них спостерігається іронія та гротеск.

Уже багато киян відвідали цю прекрасну виставку. На її відкритті побували художники, журналісти, представники іноземних посольств в Україні. Спеціально завітала й театральна трупа з Англії «Shakespeare Workshop». Керівник Тоні Батлер і актори були не тільки глядачами, а й придбали дещо з експонатів виставки.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Куди й чому пішов Анатолій Дронь

Народний депутат України А. Дронь передав до редакції через прес-службу Держжитлокомунгоспу таку заяву: «Несподіваним для мене було повідомлення деяких засобів масової інформації про те, що моє звільнення з посади Голови Держжитлокомунгоспу пов'язане з начебто незадовільною підготовкою комунальної теплоенергетики до зими. Якраз навпаки. У надзвичайно складних фінансово-економічних умовах комунальники нашого Комітету при підтримці місцевих органів влади роблять усе можливе, щоб у домівках наших людей було тепло. І на засіданні Кабміну, який розглядав ці питання, нарікань на роботу наших служб не було.

А перехід на постійну роботу до Верховної Ради був запрограмований ще під час виборів. Знаючи, що новообрані депутати мають працювати в парламенті на постійній основі, дав згоду своїм землякам балотуватися вдруге, щоб відстоювати у вищому законодавчому органі їхні інтереси та вирішувати проблеми житлово-комунального господарства. Цим і буду займатися в парламенті».

Побільшало партій — більшає й газет

Новим партійним виданням — «Вісником УРП» — поповнилася й так уже чимала сім'я кіровоградських газет. До цього тут виходили рухівська «Думка», соціалістична «Справедливість» і «Комуніст Кіровоградщини». Звісно, їм заважко конкурувати тиражем і тематикою з такими «китами» місцевої преси як «Кіровоградська правда» чи «Народне слово». Але редколегія «Вісника» пообіцяла писати не лише на партійно-політичні теми, а й про соціальні, економічні, правові проблеми, регулярно подавати свіжі новини. Виходитиме регіональний «Вісник УРП» п'ятитисячним тиражем.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Колектив Міністерства закордонних справ України висловлює щире співчуття заступнику міністра закордонних справ України Ю. О. Рилачу і раднику Посольства України у Франції В. О. Рилачу з приводу тяжкої втрати — смерті їхнього батька Олександра Мойсейовича.

ПОЦІЛУНОК ДРУГА

Донецький обласний прикордонний загін. Молодший сержант Олександр Лисенко зі своїм улюбленцем, пошуковим псом Мухтаром.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ).

«ПОСИДІЛИ» ТІЛЬКИ В ХАРКІВСЬКОМУ ОБЛСУДІ

Кримінальну справу про хабарництво розглянув Харківський обласний суд. На лаві підсудних опинилися колишній заступник голови Держкомітету з матеріальних ресурсів Лахманюк, начальник відділу будівництва Мінекономіки Бойко, віце-президент харківського АТ «Автрамат» Кислиця. Як було доведено в суді, їхня діяльність «на благо українського народу» не обмежувалася й «скромними» подарунками на кшталт новеньких «Жигулів». Втім, за рішенням суду тільки Лахманюку доведеться відбувати покарання у місцях позбавлення волі. Всі інші учасники цієї «історії» відбулися невеликим переляком, бо наспіла президентська амністія.

Микола КОСИЙ.

Харків.

СЕРВІС ЛЮДЕЙ ЛІКУЄ

На перехресті трьох доріг, що ведуть до Кам'янця, Могилева-Подільського та Хмельницького, розташований невеличкий райцентр Дунаївці. Тут уже чотири роки успішно працює станція технічного обслуговування автомобілів ВО «Хмельниччина-авто». Подібних периферійних станцій у Подільському регіоні одиниці. І суть не тільки у тому, що тут найновіше устаткування, потужний сервіс. Кожен власник автомашин знає, що нині на СТО треба їхати не тільки зі своїми запчастинами, але й везти «презенти» для ремонтників. У Дунаївцях цього не побачите. Тут не тільки висока культура обслуговування, а й великий асортимент запасних частин, досвідчені спеціалісти, уважні керівники.

Та Дунаєвецька СТО унікальна не тільки тим, що сюди приїжджають ремонтувати автомобілі й з обласних центрів. Тут розпочали по суботах і понеділках «ремонт»... і людей. Хворих приймає станційний енергетик Леонід Михайлик. З допомогою хрестика і спілкувань з космічними силами Леонід Миколайович надає безплатну допомогу людям. За свідченнями тих, хто у нього побував, багатьох безнадійно хворих він врятував. Іноді ставить діагноз навіть за фотознімками, об'єктивність потім підтверджують лікарі. Я сам був свідком того, як власник автомашини очікував з ремонту свого «Жигуля», а тим часом його пасажири були на прийомі в екстрасенса. І всі залишились задоволені наданими послугами.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Мандрівні артисти взяли Москву

Ніжинський український драматичний театр імені М. Коцюбинського давно набув слави мандрівного закладу культури. Навіть у нинішні скрутні часи він не «осів» — протягом минулого року з успіхом відбулися його гастролі у Шепетівці, Коростені, Ладижині, Лубнах, Чернігові, Житомирі, Києві. Щойно ж мандрівні актори повернулися з Москви.

Цілий день аплодували їм шанувальники театрального мистецтва у Палаці мистецтв на Кузьмінках. Театр поставив п'ять вистав. Москвичі доброзичливо оцінили нову роботу ніжинців — «На віру» за Михайлом Коцюбинським.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

«Русская водка» підпільного розливу

Ще одну підпільну гуральню, яка випускає фальсифіковану «Русскую водку», виявили працівники Знам'янського відділу міліції. Бізнес на «зеленому змієві» всупереч законодавству вирішили зробити два мешканці села Мошориного. Для цього запаслися спиртом, етикетками, корками, закатувальним пристроєм — і «процес рушив». Проте тривав недовго. І у застуканих на гарячому «підприємців» вилучили 100 літрів спирту, 160 пляшок готової продукції і все необхідне для її виробництва.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

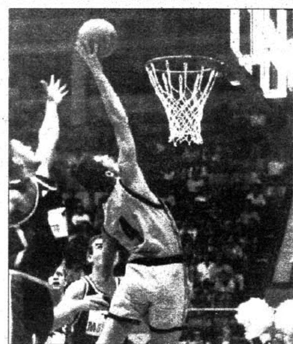
От вам і цар-горох

Ще один сорт гороху вивів викладач Луганського сільськогосподарського інституту академік Анатолій Шевченко. «Вусач детермінантний» настільки високоврожайний, що при його огляді спеціалісти навіть не користуються звичайними у подібних випадках одиницями — центнерами. Так-от потенціальна врожайність гороху нового сорту — 6 тонн. До того ж він має коротке стебло, завдяки чому рівномірно визріває і придатний для збирання методом прямого комбайнування.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Спорт

Розмови залишаються розмовами

Баскетбол. Чемпіонат країни, вища ліга. «Київ-Баскет» — «Шахтар» (Донецьк). Рахунок 101:102 (47:54, 94:94)

Тепер донецька команда може по праву називатися грозою авторитетів. Адже вона обіграла всіх призерів попереднього чемпіонату: київський «Будівельник», одеську «Біпа-Моду» і от вже вдруге — «Київ-Баскет». Утім, і сам «Шахтар» є справжнім авторитетом. У Донецьку дуже серйозні люди зацікавлено поставилися до розвитку і популяризації цієї видовищної гри, створивши відмінний ігровий ансамбль, де виступають чимало молодих та здібних спортсменів, як-от: Сергій Антоненко (ріст 207 см), Костянтин Гальонкин (207), Андрій Ботичев (207), Андрій Кавардак (205), а ще — досвідчені розигруючі — 33-річний Сергій Завалін і на 3 роки старший від нього Олександр Кравченко на прізвисько «далекобійна гармата».

А ще в «Шахтарі» вперше серед українських клубів з'явився легіонер із США. У київському матчі виступив маленький темношкірий віртуоз Дмитрій Брікман.

Матч у київському залі «Меридіан» був з розряду захоплюючих, гості весь час вели перед, навіть виграли 8 очок. Але в другій половині зустрічі кияни активізувалися, діяли самовіддано і цікаво. А коли завершувалась остання хвилина другого тайму, «Київ-Баскет» був попереду 94:93. Секундомір-табло вже висвітив нулі. Отже, господарі в рівній і безкомпромісній боротьбі з гідним суперником взяли гору. Але не поспішатимемо. З столика, де сиділа бригада секретарів, чомусь не пролунало ніякого звукового сигналу про завершення матчу. Арбітри ж матчу харків'яни Юрій Чуча і Олександр Бабушкін побачили порушення правил з боку киян проти Кравченка і потерпілий пробив два фола. Один з них влучив і, як кажуть, врятував колектив від поразки. А в додаткові 5 хвилин гостям вдалося вийти вперед.

Що ж, на жаль, і цього разу судді кинули свою ложку дьогтю до бочки меду. Гравці і тренери «Київ-Баскету» вважають, що у них вкрали заслужену перемогу. На післяматчевій прес-конференції наставники команд: киянин Андрій Підковиров і донеччанин Владислав Пустогаров сказали багато критичних слів на адресу українського суддівського корпусу. Тренера, як бачимо, критикують, а судді продовжують помилятися, наносячи моральні збитки командам. Можливо, прийшов час, щоб УБА серйозно поставилася до цього питання. До речі, лунають й цікаві пропозиції: отой же Пустогаров запропонував на ключові матчі, як оцей київський, запрошувати арбітрів з Росії, Білорусі, Прибалтики.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 394439.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311247.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України». Віддруковано на папері «Зовнішспецпостачінвест ЛТД» (тел. 441-89-94).